

Campusplan för Alnarp

2025-2045

AKADEMISKA HUS

Blommande blåregn på Slottet

VAD ÄR EN CAMPUSPLAN?

En campusplan är ett visionsdokument som stakar ut den långsiktiga färdriktningen för den fysiska miljön. Långsiktighet betyder att planen måste vara öppen och flexibel i en framtid som vi ännu inte kan överblicka. Samtidigt får inte planen vara så flexibel att den inte kan användas, utan den måste vara konkret och tydlig. Planens uppgift är att ange ett förhållningssätt till den fysiska miljöns utveckling, för att kunna fatta beslut och utveckla campusområdet så att det harmonierar med verksamhetens inriktning och mål.

Campusplanen behandlar de övergripande fysiska sammanhangen. Interiöra frågor eller lokaliseringar av enskilda verksamheter finns inte med. För den typen av frågor hänvisas till SLU:s lokalförsörjningsplaner. Utöver campusplanen har SLU även en handlingsplan för sitt fastighetsinnehav, vilken beslutas av SLU:s styrelse. Syftet med denna handlingsplan är främst att redovisa hur universitetet ska hantera det byggnadsbestånd som inte används för forskning och undervisning idag, samt det som friställs framöver. Även Akademiska Hus har olika typer av planer för sitt bestånd, såväl utemiljö som byggnader.

Campusplanen utgör inte en plan med bestämda åtaganden, förpliktelser eller ekonomiska beslut för SLU, Akademiska Hus, eller annan part. Den ska läsas som ett visionsdokument, där framtida situationer målas upp för att illustrera och tydliggöra visionen. Campusplanen innehåller förslag på aktiviteter, åtgärder och projekt som kan genomföras i syfte att närma sig planens målbeskrivningar. Men detta ska inte tolkas som en färdig projektlista att genomföra. Varje projekt och idé kräver sitt eget beslut, som i de flesta fall måste föregås av fördjupning, bearbetning och ekonomiska bedömningar.

Campusplanen riktar sig till alla som påverkar eller påverkas av campusutvecklingen såsom universitetsledningen för att styra campusutvecklingen i linje med verksamhetens mål, fastighetsägare för planering av byggnation samt utveckling och skötsel av utemiljöer, anställda och studenter för att förstå framtida förändringar i campusmiljön samt kommuner och myndigheter vid planering av infrastruktur och samverkan med markägarna.

Förord

Begreppet "campus" beskriver något mer än en geografisk plats. Det är en miljö där akademi, vardag och idéutbyte vävs samman. En plats där människor lever, lär och inspireras tillsammans. Det handlar om en särskild atmosfär – en puls, en närvaro, en känsla av att vara del av något större. Sveriges lantbruksuniversitet finns på många platser, men alla har inte det där extra som gör att vi utan tvekan kallar dem campus.

Alnarp är inte bara ett campus. Det är en miljö av intresse och en källa till stolthet för många utöver studenter och anställda vid SLU. Här återspeglas något av det unika med SLU. Campus Alnarp är en plats med stark identitet och lång tradition, där utbildning, forskning och samverkan möts i en unik miljö. Här är landskapet inte bara en omgivning – det är en integrerad del av lärandet, forskningen och mötet mellan människor. Det gör Alnarp till en miljö som både bevarar sitt arv och blickar framåt mot nya sätt att bidra till samhällets utveckling.

I denna campusplan samlas våra gemensamma ambitioner för hur vi vill utveckla Alnarp framåt. Planen och tillhörande aktivitetsplan ska ge stöd i beslut och prioriteringar, men också fungera som en utgångspunkt för dialog och samarbete. Vår vision – **ett grönt kunskapsnav i ett dynamiskt och lärande landskap** – ger riktning åt arbetet och påminner oss om den roll campus har i att bidra till kunskap, innovation och hållbar samhällsutveckling.

Arbetet med planen har präglats av öppenhet och engagemang. Studenter, medarbetare och andra intressenter har bidragit med viktiga perspektiv och erfarenheter genom samtal och möten, vilket har fördjupat förståelsen av både behov och möjligheter. Det har inte bara stärkt innehållet i planen, utan också skapat en gemensam kunskapsbas för det fortsatta arbetet. Resultatet är en plan som vilar på en bred förankring. Planen speglar inte bara en framtida målbild, utan också de värden och förväntningar som redan finns här.

Vi hoppas att campusplanen ska vara ett stöd, en inspiration och en grund för att tillsammans fortsätta utveckla Campus Alnarp.

2025-11-25

MARIA KNUTSSON WEDEL
REKTOR, SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET

MARIE LÖWLING
FASTIGHETSOMRÅDESCHEF, AKADEMISKA HUS

Blommande Judasträd i Alnarpsparken

OM PROJEKTÄGARNA

Campusplan Alnarp har tagits fram i samverkan mellan SLU och Akademiska Hus.

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

SLU är ett universitet i internationell toppklass, med forskning, utbildning och miljöanalys inom vetenskaper för hållbart liv.

Hos SLU samlas människor med olika perspektiv, men med det gemensamma målet att skapa de bästa förutsättningarna för en hållbar, levande och bättre värld. Huvudorter är Alnarp, Umeå och Uppsala, men verksamhet bedrivs också på forskningsstationer, försöksparker och utbildningsorter i hela landet.

Akademiska Hus

Akademiska Hus är ett av landets största fastighetsbolag. Tillsammans med Sveriges lärosäten skapar Akademiska Hus attraktiva och hållbara campus, genom att bygga, utveckla och förvalta miljöer för utbildning, forskning och innovation. Akademiska Hus byggnadsbestånd finns på orter över stora delar av landet – från Luleå i norr till Malmö i söder. I husen studerar, forskar och arbetar runt 300 000 personer.

Akademiska Hus är ett statligt ägt fastighetsbolag och har därför ett särskilt ansvar att ligga i framkant vad gäller hållbarhet. I Akademiska Hus långsiktiga strategi ligger ökad samverkan med Sveriges lärosäten i fokus.

REVIDERING AV CAMPUSPLAN ALNARP (2012 OCH 2019)

Campusplan Alnarp 2025 bygger vidare på de analyser och ställningstaganden som formulerades i tidigare campusplaner från 2012 och 2019, vilka lagt grunden för en långsiktig utveckling av området. I denna revidering introduceras en ny vision och fyra övergripande mål för campusutvecklingen, tillsammans med strategier som konkretiserar hur målen ska nås. Dessa har tillkommit för att möta nya förutsättningar – såsom det planerade tågstoppet i Alnarp, Lomma kommuns roll som ny fastighetsägare i området, SLU:s beslut att koncentrera sin verksamhet till tre noder samt ett förstärkt fokus på hållbar och strategisk campusutveckling.

Campusplan Alnarp 2025 ersätter tidigare campusplaner och kan läsas som ett självständigt dokument.

Innehåll

1. Campusplanen i korthet	s. 8
2. Inledning	s. 12
3. Om Campus Alnarp	s. 15
4. Förutsättningar	s. 22
5. Nuläge och utvecklingspotential	s. 29
6. Vision och mål	s. 42
7. Campusutveckling	s. 43
8. Genomförande	s. 60

Bilaga I - Historik

LÄSANVISNING

Kapitel 1, "Campusplanen i korthet" utgör en kortversion av campusplanen som kan läsas fristående ifrån resterande kapitel. "Campusplanen i korthet" finns även i översättning till engelska.

Kapitel 2, "Inledning" redogör för bakgrund, syfte, avgränsningar och process för uppdatering av campusplanen.

Kapitel 3, "Om Campus Alnarp" berättar om livet på campus idag inklusive verksamheten med utbildningar, forskning och verksamhetsstöd. Här beskrivs hur universitetet ser på sin framtida utveckling med påverkan på campus fysiska miljöer.

Kapitel 4, "Förutsättningar" beskriver omvärldsfaktorer med påverkan på Campus Alnarp.

Inledningsvis redogörs för globala trender och samhällsutveckling för att sedan landa i utveckling i närområdet. Därefter följer planeringsförutsättningar som bevarandekrav samt gällande planer och program. Syftet är att ge en samlad bild av de yttre och inre ramar som påverkar utvecklingen, och därmed skapa förståelse för de förutsättningar som styr campusets framtid.

Kapitel 5, "Nuläge och utvecklingspotential" innehåller beskrivningar och analyser av campus fysiska miljöer. Kapitlet beskriver områdets struktur, funktion och roll idag och dess utmaningar och möjligheter. Analysen är indelad i inre respektive yttre campus och utgår från platsens förutsättningar att uppfylla vision och mål.

Kapitel 6, "Vision och mål" beskriver den vision och de mål som utarbetats för Campus Alnarps fysiska miljöer.

Kapitel 7, "Campusutveckling" presenterar sex strategier som är utformade för att vara konkreta verktyg på vägen mot målen och i förlängningen visionen. Strategierna anger en riktning och ett förhållningssätt till utvecklingen inom ett antal tematiska områden. Strategierna konkretiseras därefter i utvecklingsförslag för inre respektive yttre campus.

Kapitel 8, "Genomförande" beskriver hur campusplanens vision, mål, strategier och utvecklingsförslag leder vidare till konkreta projekt.

Alnarps inre och yttre campus 2024, bildmontage

01

Campusplanen i korthet

Campusplanens inriktning bygger på en gemensamt framtagna vision, fyra mål som bidrar till visionen och sex strategier som ger konkret ledning i framtida arbete. Strategierna omsätts därefter i ett antal utvecklingsförslag för specifika platser i den fysiska miljön.

OM CAMPUSPLANEN

Campusplanen är ett visionsdokument som ger riktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön på Campus Alnarp. Planen har tagits fram för att hantera nya förutsättningar med det planerade tågstoppet 2027, en ny fastighetsägare på campus, SLU:s beslut att samla verksamheten i tre noder, samt ökat fokus på hållbarhet. Arbetet startade våren 2024 och har skett i samverkan mellan SLU och Akademiska Hus, samt med representation från Lomma kommun.

CAMPUS ALNARP IDAG

Campus Alnarp är ett akademiskt centrum för utbildning och forskning med fokus på bland annat landskapsarkitektur, växtproduktion och skog. Det är en tvärvetenskaplig miljö med stark koppling mellan teori och praktik, ett aktivt studentliv, ett modernt jordbruk och forskningsanläggningar både utomhus och inomhus. Alnarp är även ett besöksmål för en trädgårdsintresserad allmänhet, men samtidigt relativt okänt för många.

Det inre Campus Alnarp präglas av gröna miljöer med höga naturvärden och en historisk miljö med äldre karaktärsfulla byggnader. Inre campus omgärdas av ett mer storskaligt odlingslandskap, i denna campusplan kallat "yttre campus", en avgörande resurs för universitetets forskning och utbildning.

CAMPUS ALNARP I FRAMTIDEN

Campus Alnarp ligger i Sveriges viktigaste region för lantbruk, trädgårdsproduktion och hållbar stadsutveckling, nära stora universitet och med goda framtida kommunikationer till Europa. SLU:s campus har stor potential att bidra till samhällsutveckling genom forskning och utbildning inom bland annat klimatanpassat jordbruk, växtgestaltning, hälsosamma utemiljöer och vattenhantering. Campus Alnarp kan utvecklas till en ledande plats i Nordeuropa för kunskap kring hållbar markanvändning.

Campus står inför flera samtidiga samhällsutmaningar. Vikande befolkningsutveckling ger ökande konkurrens mellan lärosätena. Pandemin och det förändrade säkerhetsläget visar på vikten av krishantering och beredskap. Teknikutveckling och digitalisering förändrar sättet att studera och arbeta. Klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och miljöföroreningar kräver ett ökat ansvar inom hållbar utveckling.

När tågen börjar stanna i Alnarp 2027 får Alnarp förutom förbättrade kommunikationer även förändrade flöden inom campus. En ny entré skapas i väster och Sundsvägen stängs av för biltrafik i höjd med spåren. Lomma kommuns markområde får med tågstoppet ett stationsnära läge med potential till framtida utveckling. Utvecklingen av tre verksamhetsnoder förflyttar flöden norrut i området och öppnar upp för ny användning i den historiska miljön.

VISION OCH MÅL FÖR CAMPUS ALNARP

Inom arbetet med campusplanen har en ny vision och fyra mål formulerats för Campus Alnarp:

Vision: Campus Alnarp - ett grönt kunskapsnav i ett dynamiskt och lärande landskap.

Mål 1: Hållbart och dynamiskt campus

– en långsiktigt hållbar plats där utbildning och forskning stärks genom en medvetet gestaltad campusmiljö.

Mål 2: Universitetsmiljö i samspel

– odlingslandskap, parkmiljö och byggnadsbestånd utgör en excellent universitetsmiljö i en värdefull natur- och kulturmiljö.

Mål 3: Mötesplats för kunskap och innovation

– en inspirerande arena för samverkan, lärande, nytänkande och hållbar utveckling.

Mål 4: Attraktivt, levande och tryggt campus

– en välkomnande plats med funktioner och verksamheter som stärker campuslivet.

STRATEGIER

Campusplanens vision och mål omsätts i sex strategier för campusutvecklingen:

Strategi 1: Framtidssäkra campus (mål 1, 2, 3 och 4)

Campus Alnarp behöver utvecklas med långsiktighet och beredskap för förändring. För att kunna möta framtida behov inom utbildning, forskning och samhällsnytta krävs flexibilitet i mark- och resursanvändning.

Strategi 2: Utveckla moderna och inkluderande miljöer för lärande, forskning och innovation (mål 1, 2 och 3)

Funktionella, flexibla och inspirerande miljöer främjar lärande, forskning, innovation och kreativt utbyte. Genom att skapa en miljö där alla – oavsett bakgrund eller förutsättningar – känner sig välkomna och stimulerade, stärks den akademiska verksamheten.

Strategi 3: Värna och utveckla odlingslandskap, park och bebyggelse samt naturvärden och kulturhistoriska värden (mål 2, 3 och 4)

Campus unika identitet och historisk plats och naturmiljö bevaras och framtidssäkras genom medveten och varsam utveckling av odlingslandskap, parkmiljöer och bebyggelse.

Strategi 4: Synliggör campus som en inspirerande och pedagogisk mötesplats (mål 3 och 4)

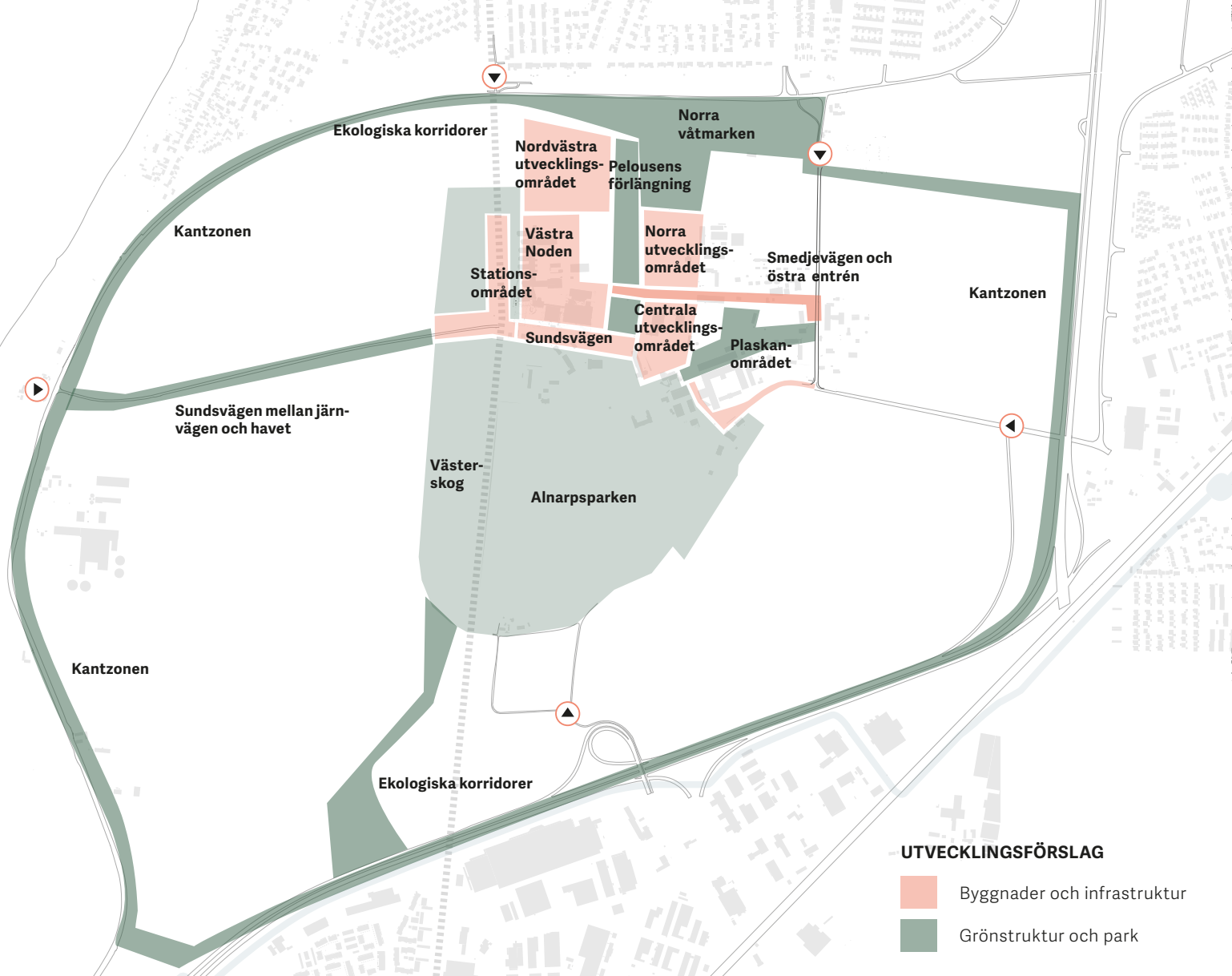
Campus synliggörs och utvecklas för att bibehålla och förstärka sin relevans i regionen och för att bidra till att SLU:s särskilda kompetenser får genomslag utanför universitetets gränser. Genom att skapa inspirerande och välkomnande mötesplatser främjas gemenskap och samverkan – inom akademien såväl som med det omgivande samhället.

Strategi 5: Förbättra tillgänglighet och hållbar mobilitet (mål 1, 2, 3 och 4)

Campus utvecklas med fokus på hållbar mobilitet. Gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras och stärks. Det ska vara enkelt och tillgängligt för alla att röra sig till och inom campus.

Strategi 6: Komplettera med funktioner och verksamheter som bidrar till ett attraktivt, levande och tryggt campus (mål 3 och 4)

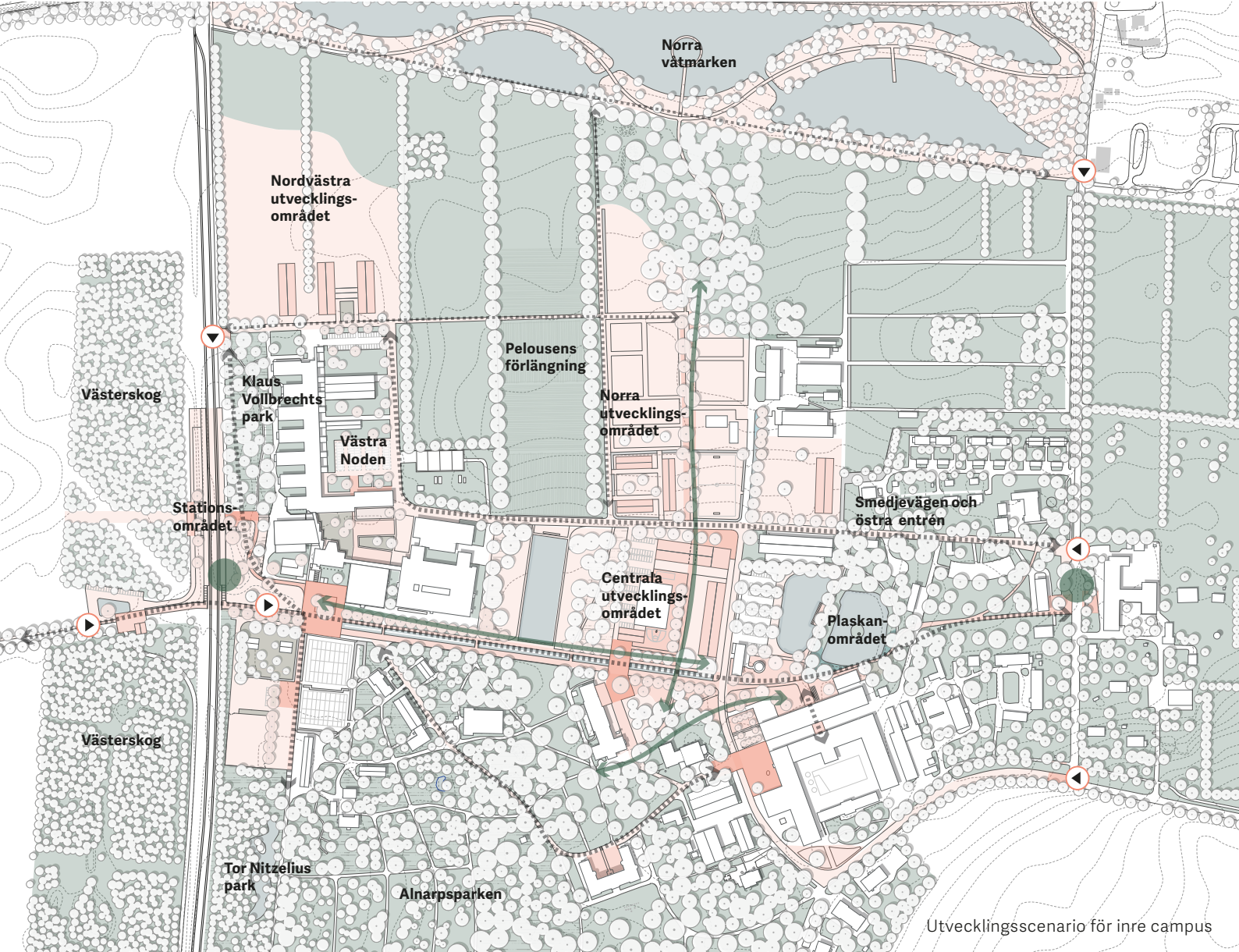
Ett blomstrande näringsliv och ett utvecklat utbud av service, bostäder, rekreation och sociala miljöer bidrar till att stärka campus som en attraktiv helhetsmiljö.

UTVECKLINGSFÖRSLAG

Utvecklingsförslagen knyter an till strategierna och konkretiserar hur dessa kan omsättas i den fysiska miljön i Alnarp.

- ▶ **Entréer till campus**
 Entrépunkter utvecklas med gestaltning och skyltning för att synliggöra campus.
- **Hållbar vattenhantering**
 Bevattningsbehov och skyfallshantering säkras genom en helhetslösning för yttre och inre campus.
- **Ekologiska korridorer**
 Campus utvecklas som en pusselbit i det omgivande landskapet och som en länk i angränsande vegetationsstrukturer.
- **Kantzonen**
 Alnarps utbredning synliggörs i omgivningen genom en gränsstruktur som gynnar den biologiska mångfalden och hanterar bullerproblem.
- **Sundsvägen mellan järnvägen och havet**
 Sundsvägen väster om järnvägen utvecklas som en länk för gång- och cykeltrafik mellan Alnarp och havet. Allén vårdas och utvecklas.
- **Norra våtmarken**
 Nordligaste delen av campus utvecklas med fokus på hållbar vattenhantering och länkar samman inre och yttre campus.
- **Utvecklingsplaner för parkerna och Västerskog**
 En långsiktig planering av Alnarps parker säkras genom underhålls- och utvecklingsplaner.
- **Stationsområdet och den västra entrén**
 Området öster och väster om järnvägen utvecklas som en del av campus med entrétorg och en tydlig identitet.
- **Sundsvägen**
 Sundsvägen genom campus omformas från landsväg till campusstråk med fokus på hållbar vattenhantering/rekreation. Det skapar även bättre kopplingar mellan norra och södra delen av campus.

Utvecklingsscenario för inre campus

■ Västra Noden

Området utvecklas som Alnarps naturvetenskapliga centrum med stärkta kopplingar till stationsläget i söder och norr. Biltrafik och parkering förskjuts till Smedjevägen/ Växtskyddsvägen.

■ Nordvästra utvecklingsområdet

Området utvecklas på sikt för bostäder, verksamheter eller annan markanvändning som bidrar till en attraktiv miljö.

■ Plaskanområdet

Plaskan med omgivning utvecklas som park, läromiljö och för utökad vattenhantering. Parkeringsytor omvandlas.

■ Pelousens förlängning

Utvecklas med fokus på vattenhantering och gröna studentinitiativ.

■ Centrala utvecklingsområdet

Området är en prioriterad yta för förtätning. Fokus på näringsliv som kompletterar och stärker campus eller, om behov finns, lokaler för SLU. Restaurangen utvecklas med en tillgänglig entré och en tydligare koppling mot Sundsvägen.

■ Norra utvecklingsområdet

Området förtätas med fokus på studentbostäder och experimentella ytor för SLU.

■ Smedjevägen och östra entrén

Vägen utvecklas och breddas för att hantera ökade trafikflöden. Busshållplatsen och området runt Hovbeslagarskolan utvecklas som en säker och synlig entré till campus.

➤ Ny eller förstärkt koppling för cykel och/eller gång

Gång och cykelkopplingar utvecklas för att stärka hållbar mobilitet och hantera flöden som förändras på grund av tågstoppet.

➤ Ny eller förstärkt koppling för grönsstruktur

Sammanlänkning av grönsstruktur för att stärka befintliga kvaliteter och ekosystemtjänster.

● Ny eller utvecklad kollektivtrafiknod

Nytt tågstopp och befintlig busshållplats som utvecklas till starka entrépunkter för Alnarp.

02

Inledning

Campusplanen för Alnarp har tagits fram i en tid av förändrade förutsättningar, där tidigare antaganden om tillväxt, infrastruktur och lokalbehov har omprövats. Med tågstoppet på Lommabanan beslutat, en ny fastighetsägare på campus, justerade tillväxtprognoser och en ökad betoning på hållbarhet har behov av att uppdatera campusplanen vuxit fram. Denna inledning ger en översikt över bakgrund, syfte och process för arbetet med den nya campusplanen.

BAKGRUND

Campusplan Vision Alnarp från 2012 byggde på grundtanken att förstärka campus som en "grön ö" i slättlandskapet, med utvecklingen av Sundsvägen som ett centralt stråk och de största utbyggnadsområdena kring två noder; Alnarpsgården samt Vegetum, Horticum, Navet och Articum. Planen utgick från relativt småskalig förtätning främst längs Sundsvägen.

När SLU och Akademiska Hus tog upp campusplanen för översyn 2018 hade förutsättningarna förändrats. Verksamheten inom SLU förväntades växa mer och snabbare än enligt tidigare bedömningar. Diskussionen om ett tågstopp på Lommabanan hade samtidigt gått vidare och närmade sig ett beslut. Mot den bakgrunden inleddes arbetet med att revidera campusplanen. Utvecklingsplanerna från 2012 kompletterades med två nya scenarier som visade hur en mer expansiv utveckling skulle kunna te sig i Alnarp. Campusplan Alnarp 2019-2030 byggde i övrigt vidare på samma grundtankar som planen från 2012. Sedan 2019 har förutsättningarna återigen på flera sätt förändrats:

- Tågstoppet på Lommabanan är beslutat och tågen planeras börja stanna i Alnarp i december 2027. Tågstoppet kommer att ge förändrade rörelsemönster i området samt påverka attraktiviteten och sannolikt efterfrågan på lokaler och mark.
- Som en del i uppgörelsen om finansiering av tågstoppet på Lommabanan har både SLU och Akademiska Hus sålt mark till Lomma kommun. Lomma kommun har därefter påbörjat ett arbete kring ändring i översiktsplanen bland annat med avsikten att skapa möjlighet att bygga bostäder på kommunens mark norr om Vegetum. Inom ramen för detta arbete har möjligheter och begränsningar med bärning på Alnarps utveckling klargjorts.
- SLU har genom ett internt utvecklingsarbete beslutat att verksamheten i Alnarp ska samlas i tre noder. Förutom Alnarpsgården (den östra noden) samt Vegetum, Horticum, Navet och Articum (den västra noden) har slottet identifierats som en tredje verksamhetsnod.
- Tillväxtprognoserna från 2018 har inte blivit verklighet

och SLU bedöms idag växa i en takt som inte väntas ge upphov till den typen av omfattande utbyggnader som 2019 års campusplan planerade för. Synen på hur lokalbehoven bäst tillgodoses har också förändrats med ett nytt fokus på hållbart lokalnyttjande och en mer restriktiv syn på byggande.

De förändrade förutsättningarna har sammantaget stor betydelse för utvecklingen av Campus Alnarp och det finns återigen behov av att utreda områdets utvecklingspotential med målsättningen att långsiktigt säkra verksamhetens behov på ett attraktivt och levande campus.

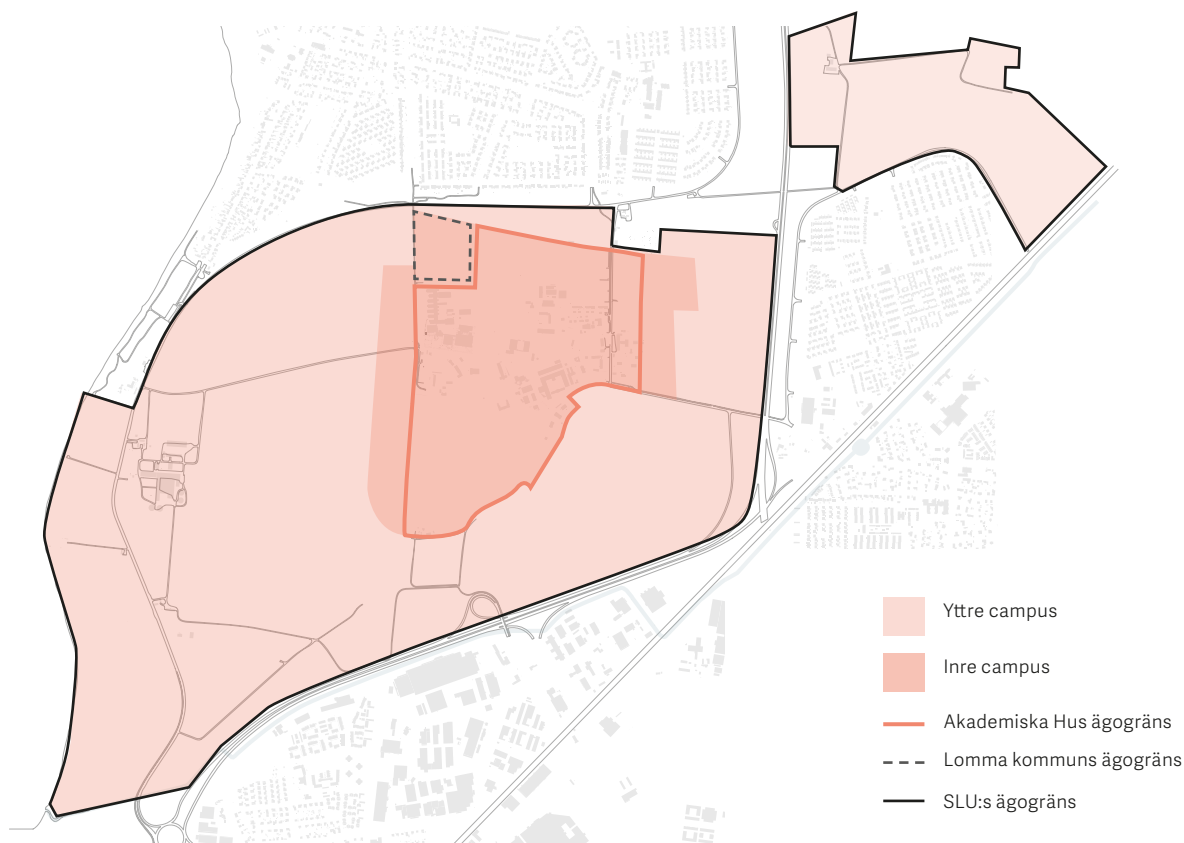
SYFTE

Syftet med campusplanen är att ta fram ramverket för en långsiktigt hållbar utveckling av den fysiska miljön på Campus Alnarp. Campusplanen ska säkerställa de fysiska förutsättningarna för SLU att bedriva utbildning och forskning i Alnarp - i närtid och i en mer avlägsen framtid. Campusplanen ska utgöra ett arbetsverktyg för alla som arbetar med att utveckla den fysiska miljön på campus och ett underlag för dialog med olika intressenter.

HÅLLBAR CAMPUSUTVECKLING

SLU är ett universitet i internationell toppklass med forskning, utbildning och miljöanalys inom vetenskaper för hållbart liv. Akademiska Hus är en statlig aktör med uppdraget att verka för långsiktigt hållbar campusutveckling. SLU:s vision, verksamhetsidé och målbild ställer krav på de fysiska miljöer som universitetet verkar i. Verksamheten inom Akademiska Hus bedrivs också utifrån vision, strategier och mål med bärning på campusutvecklingen. I utvecklingen av Campus Alnarp behöver SLU och Akademiska Hus gemensamt adressera hållbarhetsfrågor som:

- hur klimatpåverkan från verksamheterna (SLU och Akademiska Hus) kan minskas i takt med mål inom respekti-

Indelning och ägoförhållanden

ve organisation (klimatneutralitet 2027 (SLU), resp. 2035 (AH))

- hur campusutvecklingen kan gå mot mer effektivt nyttjande av resurser
- hur gröna kvaliteteter kan värnas och utvecklas
- hur biologisk mångfald kan stärkas i utveckling och löpande förvaltning
- hur campus kan klimatanpassas och rustas för att möta framtida kriser
- hur campusmiljön kan stärkas av sociala perspektiv kring hälsa, välbefinnande och tillgänglighet
- hur campus kan utvecklas mot att ytterligare främja en hållbar livsstil.

AVGRÄNSNINGAR

Campusplanen omfattar Campus Alnarp som inkluderar omgivande marker som nyttjas för SLU:s verksamheter, där även samband med Mellängård och Lönnstorp ingår. I campusplanen beskrivs campus olika delar som inre campus respektive yttre campus.

Campusplanen har ett fokus på övergripande frågor. Den är inte ett detaljerat styrmedel, exempelvis ingår inte utformningen av stationsområdet i campusplanens uppgift. Tidsperspektivet är 2025-2045.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH AKTÖRER PÅ CAMPUS

Akademiska Hus äger de centrala delarna av Campus Alnarp med park och byggnader. SLU Egendom förvaltar jordbruksmarken som omger centrala Alnarp inklusive Alnarps fälad

som är beläget mellan Västkustvägen och havet. Lomma kommun äger fastigheten i inre campus nordvästra hörn.

SLU ansvarar för att definiera de behov som rör utbildning, forskning och samverkan, och är den aktör som styr inriktningen på den akademiska verksamheten på campus. SLU har som ägare av omkringliggande jordbruksmark ett särskilt ansvar att integrera landskap, forskningsfält och campus på ett hållbart och funktionellt sätt. Akademiska Hus ansvarar för att utveckla den fysiska miljön på centrala campus utifrån lärosätets behov. Lomma kommun har en nyckelroll i att möjliggöra utvecklingen genom detaljplanering, infrastruktur och samhällsservice.

PROCESS FÖR UPPDATERING AV CAMPUSPLANEN

Arbetet med campusplanen påbörjades under våren 2024. Projektorganisationen med styrgrupp, projektledning, projektgrupp och referensgrupp sattes samman för att säkerställa en bred representation bland dem som arbetar med och berörs av utvecklingen på campus. Projektgruppen påbörjade analysarbetet genom fördjupning i tidigare planer och underlag. Konsulter med kompetenser inom arkitektur, dialogprocesser, kulturmiljö, hållbarhet och trafik handlades upp.

I september 2024 samlades styrgruppen för en workshop med fokus på att formulera en uppdaterad vision för Campus Alnarp. Visionen från de tidigare campusplanerna från 2012 och 2019, verksamhetens förslag till guidande principer och visionen för campus Ultuna fungerade som utgångspunkt för diskussionen. Resultatet sammanställdes till ett utkast som därefter bearbetades i projektgrupp och referensgrupp för att återkomma till styrgruppen för beslut. Arbetet med Campus-

Visionsworkshop

Temamöte

planens analyser och utvecklingsförslag genomfördes därefter med målsättningen att identifiera strategiskt viktiga förändringar av den fysiska miljön som bidrar till att uppnå målen med sikte mot visionen.

Insamlingen av kunskap gällande nuläge, behov och utvecklingspotential skedde under hösten 2024 på flera sätt. Ett 20-tal intervjuer med intressenter och verksamma på campus, exempelvis studenter, näringslivsidkare, ansvariga för jordbruksmarken, förvaltare, kommunledning, rektor, lärare och forskare, gav underlag och förståelse för olika perspektiv på campusutvecklingen. De flesta intervjuer genomfördes digitalt och innehöll dels gemensamma frågeställningar, dels specifika frågor inom intervjupersonens expertområde. För att ytterligare bredda bilden av utvecklingspotentialen genomfördes en enkel enkät som besvarades av främst medarbetare vid SLU. Frågor kring trafik, parkering och resvanor belystes genom en trafikutredning och en resvaneundersökning.

Ett temamöte med fokus på platsens förändrade förutsättningar arrangerades i oktober 2024. Särskild fokus lades på tågstoppets påverkan och att identifiera knäckfrågor för den framtida utvecklingen av campus. Vattenfrågor identifierades som ett område som kräver särskilt fokus och samverkan. I en

workshop med representanter för olika kunskapsområden diskuterades utredningar och inspel på temat vatten.

Arbetet med utvecklingsförslag tog fart med en idéworkshop i projektgruppen och materialet utvecklades av konsulterna vidare till ett utkast som bearbetades i projektgrupp och referensgrupp. Utkastet utvecklades därefter vidare av konsulter och projektledning. Campusplanen tillgängliggjordes i remissversion i juni 2025. Synpunkter inkom från bland andra kårerna, flertalet institutioner, fakultetskansliet, Lomma kommun och ett antal enskilda personer. Remissvaren sammanställdes till en redogörelse och campusplanen justerades till denna slutgiltiga version.

Parallellt med campusplanen har andra utredningar med bäring på campusutvecklingen pågått. Insikter från en naturvärdesanalys (för Akademiska Hus fastighet) och en marknadsanalys om studentbostäder på campus har inarbetats i campusplanen.

"Bevattningsfrågan är väldigt viktig, men ingen vet hur den ska lösas. Det påverkar forskningen redan idag."

"Sundsvägen mellan Alnarpsgården och Vegetum är en ökenvandring"

"Jag hade aldrig hört talas om Alnarp och hittade hit av en slump. Nu älskar jag allt med den här platsen."

Exempel på citat från intervjuer

03

Om campus Alnarp

Campus Alnarp är ett levande campus där forskning, utbildning och samhällsengagemang möts i en unik miljö präglad av natur och kultur. Här samlas studenter, forskare och näringsliv för att tillsammans utveckla lösningar på framtidens utmaningar inom hållbar markanvändning, livsmedelsproduktion och stadsutveckling.

Pågående undervisning av landskapsarkitektstudenter i Alnarpsparken.

SLU Alnarp

Alnarp är ett campus som är starkt präglat av SLU:s forskning och utbildning. Studenterna i Alnarp vistas mitt i en aktiv verksamhet där teori möter praktik och det finns stora möjligheter till aktivt engagemang. Campus Alnarp har en tvärvetenskaplig verksamhet som rymmer såväl natur- som samhällsvetenskapliga perspektiv, vilket skapar goda förutsättningar för samverkan och kunskapsutveckling. Med utgångspunkt i befintliga styrkor finns en tydlig potential att vidareutveckla campus som en attraktiv plats för utbildning, forskning och samhällsnytta.

FAKULTETER, INSTITUTIONER OCH UTBILDNINGAR

Alnarp är SLU:s, sydliga nod och en av universitetets tre huvudorter. Två fakulteter finns representerade på campus. Fakulteten för Landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap (LTV) omfattar institutionerna Biosystem och teknologi, Landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Människa och samhälle, Växtförädling och Växtskyddsbiologi samt enheten för Samverkan och utveckling. Vid fakulteten för Skoglig forskning (S) finns institutionen Sydsvensk skogsvetenskap.

Institutionerna har både natur- och samhällsvetenskapliga inriktningar, vilket skapar en tvärvetenskaplig miljö där olika perspektiv möts. I Alnarp samlas ca 500 medarbetare i forskning, utbildning och stödverksamheter såsom bibliotek, odlingsenhet och stöd till personal och studenter.

De naturvetenskapliga institutionerna fokuserar främst kring biologiska processer, genetiska resurser och hållbara odlingsmetoder. Här utvecklas kunskap om hur vi kan förbättra odlingsystem, bekämpa växtsjukdomar och skadeinsekter samt anpassa jordbruket till framtidens klimatutmaningar.

Samtidigt finns institutioner med en mer humanistisk och samhällsvetenskaplig inriktning, där landskapsarkitektur, planering och miljökommunikation står i centrum. Dessa forsknings- och utbildningsområden handlar om hur människor påverkar och samspelar med landskapet, både i stadsnära miljöer och på landsbygden. Frågor kring hållbar samhällsutveckling, naturvård och landsbygdsutveckling är centrala, och verksamheten har en stark koppling till praktiska tillämpningar och samverkan med samhället.

SLU ger flera program på grundläggande och avancerad nivå i Alnarp. På grundläggande nivå finns utbildningar till Landskapsarkitekt, Landskapsingenjör, Trädgårdsingenjör: odling eller design, Lantmästare samt Forest and Landscape och på avancerad nivå erbjuds Plant biology and sustainable production, Agroecology, Hållbar stadsutveckling, Landscape architecture, Food and landscape, Euroforester, Horticultural Science och Outdoor Environments for Health and Well-being.

KÅRER OCH STUDENTLIV

På Campus Alnarp finns det två aktiva studentkårer: Lantmästarkåren och Alnarps studentkår. Kårerna bedriver studiebevakning och arrangerar studiesociala aktiviteter. Lantmästarkåren representerar lantmästarprogrammet medan Alnarps Studentkår representerar övriga program. Tillsammans driver kårerna kårhuset som ligger centralt på Campus. Här arrangeras pubar, sittningar, luncher och övriga aktiviteter. Kårerna arrangerar även aktiviteter som fotboll, brännboll och andra utomhusaktiviteter där Plaskans IP används flitigt. Sociala och lärorika evenemang såsom branschdagar, ämnesutskott och studieresor bidrar också till att skapa en trivsam studiemiljö. Kårerna arrangerar flera aktiviteter per månad. Karnevalen den 1 maj är Lantmästarkårens största event på våren som lockar över 1000 besökare. Alnarps studentkår välkomnar våren med Magnoliafest. Kårerna ordnar utöver detta flera stora sittningar där studenter från andra SLU-campus, lärosäten samt allmänheten bjuds in. Lantmästarkårens studenter har en lång historia av att bo på Campus Alnarp. Ursprungligen användes Slottet som både undervisningslokaler och boende för Lantmästarna. Lantmästarna har därefter varit uppdelade på flertalet boenden på Campus, så kallade bölen. Varje böle har sina traditioner med syftet att stärka sammanhållningen mellan studenterna ytterligare.

Studentlivet präglas av sammanhållning och engagemang, men studenterna är idag trångbodd. Kårlokalerna delas mellan de olika kårerna och ligger i samma hus som restaurang och studentbostäder vilket skapar begränsningar för de sociala aktiviteterna. Alnarp Agroecology Farm, som drivs av f.d. studenter och volontärer, är ett exempel på ett studentinitiativ. Den fungerar som en levande lärandemiljö där studenter omsätter sina kunskaper i praktiken genom att odla, experimentera med agroekologiska metoder och utveckla hållbara jordbrukssystem.

LANTBRUKSDRIFT

SLU egendom bedriver ett modernt och rationellt jordbruk utan direkta forskningsanslag. Odlingsmarken bidrar både till forskning och livsmedelsproduktion. Jordbruksmarken är i grunden en central resurs och måste balansera behov av produktion, biologisk mångfald, utbildning och forskning.

Jordbruksverksamheten ligger i direkt anslutning till den akademiska verksamheten, vilket möjliggör forskning och utbildning med ett aktivt lantbruk som en naturlig del av campusmiljön. Lantbruksdriften spelar exempelvis en viktig roll i undervisningen i växtodling för studenterna på Lantmästarprogrammet.

Alnarp har en central plats i Öresundsregionen, och kommer genom Fehmarn Bält-förbindelsen att kopplas tätare till övriga Europa.

FRAMTIDENS SLU ALNARP

Campus Alnarp är strategiskt placerat i Sveriges viktigaste region för lantbruk- och trädgårdsproduktion men också i ett område med stark trädgårdskultur och intensiv stadsutveckling. Förutom läget nära flera stora universitet i Lund, Malmö och Köpenhamn innebär närheten till övriga Europa en stor fördel, vilken bara kommer att öka med kommande infrastrukturprojekt, tågstopp i Alnarp (2027) och Fehmarn Bält-förbindelsen (2029). Regionen har en framskjuten position inom hållbar stadsutveckling, och det finns ett väl utvecklat samarbete mellan lärosäten, kommuner och övriga samhällsbyggnadsaktörer.

Med Alnarps campus finns en stor potential för SLU att bidra till samhällsutveckling utifrån ett brett perspektiv, det som kallas "impact" inom universitetsvärlden. Med ett integrerat campus i Alnarp stärker SLU utvecklingen av mångdisciplinär kunskap och kompetens kring ett flertal av de viktigaste samhällsutmaningarna nationellt och internationellt. Framtidens livsmedelsproduktion i ett förändrat klimat säkerställs med forskning, utbildning och samverkan kring växtförädling, växtskydd och odlingstekniker. På Campus Alnarp kan modeller för växtgestaltning, utemiljöns planering och utformning samt bidrag till människors hälsa utvecklas ytterligare som förebilder för exempelvis kommande stadsutveckling. Campus Alnarp kan spela en stor roll för att utveckla kunskap kring torka, översvämningar och rening av vatten i både urban och rural miljö. Med de nära markresurserna finns också goda möjligheter att utveckla trädsorter för skogsproduktion i södra Sverige.

I en svensk kontext är Campus Alnarp unikt, ur ett nord-europeiskt perspektiv kan det bli en av de viktigaste platserna för kunskapsutveckling- och förmedling kring hållbar utveckling kopplat till olika typer av markanvändning.

Framtidsprognos med tioårsperspektiv

Nationellt väntas antalet studenter i högskolan öka under perioden 2025–2034, drivet av stabila övergångsfrekvenser från gymnasiet samt demografiskt stöd från stora årskullar födda 2002–2016. SLU:s nuvarande regeringsuppdrag omfattar i snitt 4 200 helårsstudenter per år, exklusive studieavgiftsfinansierade studenter. SLU:s framtida studentantal påverkas främst av antalet programnybörjare, kvarvarograd, samt andelen fristående kursstudenter och internationella betalstudenter. Flera scenarier har analyserats där antalet programnybörjare varierar ± 10 –20 % jämfört med HT 2024. Extremscenarier bedöms dock som mindre sannolika, då justeringar sker löpande i relation till regeringsuppdraget. På campus Alnarp har helårsstudenterna minskat sedan 2021. Om antalet nybörjare och fristående studenter hålls på 2024 års nivå, förväntas en fortsatt nedgång 2025 följt av en stabilisering. Prognoserna understryker behovet av flexibilitet i lokalplanering och fortsatt anpassning till utbildnings efterfrågan.

Parallellt med en stabil studentvolym väntas en tillväxt inom forskningen, med tyngdpunkt på det skogliga området. Utbyggnaden drivs av ökade externa forskningsmedel, strategiska satsningar och ett växande samhällsbehov av kunskap kopplat till skog, klimat och bioekonomi.

Hela campus är en livsmiljö med bostäder och fritidsaktiviteter.

Studentinitiativet Alnarp Agroecology Farm

Campus som livsmiljö

BOENDE PÅ CAMPUS

Det finns drygt 200 studentbostäder (bäddar) i Alnarp, merparten i form av delade lösningar i korridor eller mindre enheter med gemensamt kök och toalett. SLU hyr ut delar av bostäderna till internationella masterstudenter och betalande Erasmusstudenter och Akademiska Hus hyr ut resterande studentbostäder till en bredare grupp studenter och forskare. Det finns också ett antal studentboenden på Mellängård och Södergård.

I en färsk marknadsundersökning framgår att studenter och forskare som bor på campus uppskattar närheten till universitetet och studentlivet. Den lummiga miljön, arkitekturen och parkens grönska lyfts fram som delar av charmen. Lugnet i området beskrivs som harmoniskt, meditativt och världsunikt. Efterfrågan på studentbostäder i Alnarp bedöms som stark och tågstoppet kan på sikt göra boende i Alnarp mer attraktivt. Potentiellt kan det ge möjlighet att locka studenter från omgivande studieorter, främst Malmö, vilket SLU är positiva till förutsatt att det inte negativt påverkar Alnarpsstudenternas möjligheter att erhålla bostad.

Det finns behov av att bredda utbudet med fler boendeanternativ för att göra det möjligt för studenter och forskare att bo med partner eller familj. Segregationen mellan svenska och internationella studenter som kommer av uppdelningen mellan SLU och Akademiska Hus behöver adresseras. Fler gemensamma utrymmen för social interaktion efterfrågas samt trygghetsåtgärder som utvecklad belysning. Tillgång till mer turtät kollektivtrafik och ett breddat serviceutbud utgör andra utvecklingsområden som skulle gynna utvecklingen av en än

mer attraktiv boendemiljö.

Nya byggregler för studentbostäder träder i kraft 2025. Förändringarna berör bland annat en breddad definition av begreppet studentbostad där fler målgrupper inkluderas och undantag från tillgänglighetskrav som innebär att endast 20% av bostäderna inom en byggnad behöver vara tillgängliga för funktionshindrade. Sammantaget betyder de nya reglerna att det blir enklare, billigare och mer hållbart att utveckla studentbostäder.

NÄRINGSLIV OCH SERVICE

SLU hyr merparten av de befintliga lokalerna på inre campus idag. I resterande lokaler finns en flora av främst mindre företag inom en bredd av branscher innefattande allt från forskning och utveckling till hälsa och kultur. Det finns vakanser på området och när SLU på sikt planerar att lämna flera byggnader kommer ytterligare lokaler att tillgängliggöras. Tomma lokaler i en skyddad miljö där möjligheterna att göra tillägg är begränsade kan utgöra en värdefull resurs där andra funktioner, aktörer och verksamheter får ta plats och på så sätt bidra till ett tryggt och levande campus.

Green innovation park, Alnarp (GIP) startade som en gemensam satsning av Akademiska Hus och SLU i syfte att erbjuda en värdeskapande arena för möten mellan akademi, näringsliv och samhälle. Erbjudandet, som är under utveckling, inkluderar mötes- och nätverksmöjligheter samt olika koncept för kontors- och lablokaler i varierande storlekar. Målet är att attrahera nyfikna människor som vill skapa nya kunskaper, innovationer, produkter och tjänster för hållbar affärs- och samhällsutveckling.

Campus Alnarp har ett begränsat utbud av service där res-

Pågående forskning i det multisensoriska utelaboratoriet

taurangen utgör den viktigaste centrumpunkten. I Alnarpsgården finns ett café, men det är relativt osynligt och okänt för andra än akademien. Caféet är öppet på helger, men varken caféet eller restaurangen har öppet kvällstid. Öppettiderna är också begränsade under sommaren som är högsäsong för besökare till parken och museerna. Livsmedelsbutiker finns i Lomma, Åkarp och Burlöv, med ett gångavstånd på minst 20 minuter från campus.

Behovet av ett utvecklat serviceutbud beskrivs återkommande i intervjuer och enkäter. Det som främst efterfrågas är dagligvarubutik samt ett breddat utbud av mat, gärna i form av ytterligare restaurang, pub, kiosk eller café samt generösare öppettider.

SLU, Akademiska Hus och Lomma kommun samverkar kring utvecklingen av näringslivet och serviceutbudet i Alnarp.

BESÖKARE

Campus Alnarp är i första hand en plats för utbildning och forskning. Men platsen är också en attraktiv rekreativ miljö för en intresserad allmänhet. Alnarp har en lång tradition av inspiration och folkbildning - från slutet av 1800-talet då anläggningen visade upp de senaste framstegen inom jordbruket till idag när många besöker Alnarp för att hämta kunskap och inspiration i sortimentsträdgårdar och landskapslaboratorier. På campus finns även tre museer, Lantbruksmuseet, Hovbeslagarmuseet och Vagnsmuseet. Lantbruksmuseet håller öppet två dagar i veckan från april till oktober.

En levande, dynamisk campusmiljö har ett stort attraktionsvärde för studenter och forskare. På Alnarp, där relativt få studenter och forskare befolkar en stor yta, bidrar intresset

Parken är en inspirerande plats för en intresserad allmänhet.

från allmänhet och näringsliv med stora värden genom att skapa liv på campus. Med det planerade tågstoppet kommer intresset från besökare och näringsliv att öka. Väl förvaltat har tågstoppet potential att både göra Alnarp till ett mer attraktivt campus och att skapa nya möjligheter för att marknadsföra SLU och Campus Alnarp i regionen.

TRYGGHET

Upplevelsen av trygghet är en central komponent i ett attraktivt campus för studerande, anställda och boende. Alnarp är ett ytmässigt stort campus där delar tidvis är folktomma och de senaste åren har det förekommit inslag av kriminalitet på området. Campus kan upplevas som mörkt och önskemål om förbättrad belysning är ett vanligt förekommande förbättringsförslag. Förändringar i belysningen behöver dock ske med stor försiktighet och kunskap för att inte försämra förutsättningarna för campus fauna, exempelvis den stora fladdermuspopulationen. Insatser behövs för ökad närvaro och aktivitet på campus över dygnets timmar.

HÄLSA

Alnarp erbjuder flera hälsofrämjande möjligheter för studenter och medarbetare. Den naturnära miljön främjar återhämtning och välmående och det finns gott om tillfällen till rörelse och social samvaro. Parken och kringliggande grönområde nyttjas för promenader, löpning och utomhusvistelse. På campus finns tennisbana och utomhusgym samt ett skåp med material för utomhusaktiviteter. För den psykosociala hälsan finns studenthälsan och andra resurser för psykiskt välmående.

Bobos hjärta av Katarina Norling är Alnarps mest välkända konstverk och en viktig orienteringspunkt i området.

Hälsofrämjande insatser i den fysiska miljön kan bland annat inriktas mot att skapa fler möjligheter till idrott och rörelse, exempelvis genom att anlägga löpslingor med varierande längd och svårighetsgrad. Vidare bör campus planeras så att det blir enklare och mer attraktivt att gå och cykla. Social interaktion och känslan av gemenskap kan stärkas genom fler mötesplatser både ute och inne. Certifiering exempelvis enligt systemet "Healthy Campus" kan ge stöd och ledning för utvecklingsarbetet. Healthy Campus är en internationell certifiering som fokuserar på ett antal nyckelområden för att skapa ett hälsosamt campus.

KONST PÅ CAMPUS

Konst på campus bidrar förutom till rena skönhetsvärden även till en starkare platsidentitet och en rikare helhetsupplevelse. Tillgången till konst kan påverka vilka miljöer som människor väljer att hyra, bo och vistas i. Den kan användas som ett sätt att markera värde, att visa på betydelsen av en plats. Konst kan också bidra till ökad trygghet genom nya målpunkter, rörelsemönster och flöden. Ett exempel är "Bobos hjärta", skulpturen på Alnarpsgårdens entréplats som har blivit en naturlig mötesplats på campus.

De förändringar som Campus Alnarp står inför; nytt stationsområde inklusive tunnel under spåren, utvecklingen av Sundsvägen som ett campusstråk och utbyggnaden av Västra noden utgör alla möjligheter till konstnärlig gestaltning. Konstprocessen kan bidra med nya perspektiv och bidra till innovationskraft. Konstnärliga metoder kan skapa delaktighet och engagemang samt synliggöra frågor och kvaliteter. Sammantaget finns behov av att forma en övergripande vision för konsten på campus.

TRAFIK OCH RESVANOR

Under hösten 2024 och våren 2025 utfördes en trafikutredning och en resvaneundersökning för att skapa bättre förståelse

Framkomlighet för lantbruksmaskiner är en viktig fråga när Sundsvägen stängs för motortrafik.

se för nuläget och för framtida behov med avseende på trafikflöden, parkeringsplatser och resvanor. De flesta resor till och från campus sker redan idag med hållbara transporter och med det planerade tågstoppet i december 2027 ökar tillgängligheten. Idag går bussar till Alnarp från både Lund (via Lomma) och Malmö (med byte i Burlöv). Stationen i Åkarp är nybyggd och ligger i öster ca 15 minuters promenad från Campus. Cykelvägar gör det smidigt att pendla från närliggande orter som Lomma, Lund, Malmö och Burlöv med flera, och tillgången på cykelparkering är relativt god. För längre resor och till orter där kollektivtrafiken har sämre täckning dominerar bilen. Det finns i nuläget relativt gott om ledig parkeringskapacitet för bil på campus. Trafikflödena på vägarna vid och inom campus är måttliga.

Förändrade förutsättningar för trafiken

Det nya tågstoppet i Alnarp beräknas leda till ökat tågresande och att bilresandet minskar med upp till 10%. När Sundsvägen stängs för genomfart och både den nya stationen och Västra nodenprojektet genomförts kommer biltrafik troligtvis förskjutas från Sundsvägen till Kungsgårdsvägen och Smedjevägen. Förändringarna kommer sannolikt också att medföra ett ökat parkeringsbehov runt Vegetum och ett minskat behov runt Alnarpsgården. Eventuell framtida förtätning på norra campus driver utvecklingen i samma riktning. Kungsgårdsvägen och Smedjevägen är inte anpassade efter den trafik som rör sig där - på Kungsgårdsvägen uppstår problem i möten mellan bussar och större lantbruksmaskiner, och på Smedjevägen saknas infrastruktur för gång och cykel. I gengäld kommer Sundsvägen trafikmässigt att vara överdimensionerad när den stängs för genomfartstrafik.

Tillgänglighet för lantbruksmaskiner

Redan idag finns det problem när stora lantbruksmaskiner måste nyttja den smala och busstrafikerade Kungsgårdsvägen för transporter. Vägen kantas av en allé som försvårar breddning. När Sundsvägen stängs för genomfart behövs en ny lös-

På campus finns en mängd skyddade alléer.

Död ved är både ett habitat för insekter och en lekmiljö för besökare.

ning för förflyttningar av stora jordbruksmaskiner mellan inre campus och jordbruksmarken i väster.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Inom ramen för campusplanen har en översiktlig ekosystemtjänstanalys genomförts. Analysen visar, utifrån rumsliga och ekologiska förutsättningar, vilka typer av ekosystemtjänster Alnarp tillhandahåller och vilka nyttor eller värden tjänsterna kan ge.

Alnarp har, tack vare sitt geografiska läge, en viktig roll för att bistå med ekosystemtjänster ur ett regionalt perspektiv. I princip samtliga ekosystemtjänster som brukar analyseras i en ekosystemtjänstanalys förekommer i lägre eller högre grad i området.

För yttre campus och Alnarp som helhet står ett antal ekosystemtjänster ut som de viktigaste. De två mest framträdande är den kulturella tjänsten kunskap och inspiration som knyter an till platsens nationella betydelse för både forskning och utbildning inom de gröna näringarna, samt den producerande tjänsten matproduktion. På en övergripande nivå är det även av vikt att lyfta fram tjänsterna kulturarv och identitet genom platsens långa tradition, reglering av lokalklimat genom den lummiga miljöns betydelse i ett annars intensivt brukat landskap samt naturliga kretslopp där såväl vatten som näringsämnen och organiskt material i hög grad tas om hand i naturliga kretslopp.

I en finare skala skiljer sig genereringen av ekosystemtjänster mellan olika delar inom campus. Olika delområden levererar olika tjänster - exempelvis har slottsparken och sortimentsträdgårdarna stor betydelse för biologisk mångfald och kulturarv, men även för sociala interaktioner. Många platser är centrala både för kulturarv av identitet samt lärande och inspiration. Den rika variationen av arter har betydelse för den biologiska mångfalden, och dungar och trädrader är viktiga för exempelvis erosionsskydd.

VATTEN

Ett förändrat klimat innebär nya behov, varav många okända. I Alnarp finns redan idag stort utvecklingsbehov kopplat till vatten. Bevattning är en förutsättning för forskningsverksamheten, men tillgången till vatten kommer att minska framöver. Samtidigt påverkar översvämningar odlingar, planteringar och omgivande bebyggelse negativt. Campus Alnarp har med sin verksamhet, sin kunskap och sitt läge potential att bli en ledande plats för att utveckla och leda kunskapsutvecklingen inom vattenrelaterade frågor.

NATURVÄRDEN

Under 2024 och 2025 utfördes en detaljerad naturvärdesinventering enligt Svensk standard av Akademiska Hus fastigheter i Alnarp. Under inventeringen identifierades ett stort antal värdefulla miljöer och arter. De högsta naturvärdena är koncentrerade till ädellövskogarna och de äldre parkdelarna i Alnarpsparken. Ett stort antal jätteträd, trädslagsblandningen av ädellövträd, ett flerskiktat trädskikt och den bördiga jorden bidrar till artrikedomen.

I campusområdets centrala delar är de högre naturvärdena koncentrerade till ett fåtal platser som undgått bebyggelse, avverkning, plöjning och intensiv odling. Dammen Plaskan med omgivande bokar och klubbalar, solitära träd som tillåtit växa fritt eller som hamlats men även mer oväntade platser som den sandiga ruderatmarken längs Odlingsvägen utgör exempel.

Vissa naturvärden och potential till högre naturvärden finns i det centrala campusområdet i anslutning till de äldre kulturmiljöerna och i Västerskog.

På campus finns också en stor mängd skyddade alléer och över 100 särskilt skyddsvärda träd. Ett antal fridlysta och rödlistade arter av både växter och djur förekommer också i området.

04

Förutsättningar

För att campusutvecklingen ska bli långsiktigt hållbar och relevant krävs att både nutida och framtida utmaningar beaktas, liksom platsens särskilda förutsättningar och värden.

Detta kapitel beskriver de viktigaste yttre och inre faktorer som påverkar planeringen – från klimatförändringar och befolkningsutveckling till omgivande planering och juridiska ramar – som tillsammans sätter ramarna för utvecklingen av campus.

OMVÄRLDSFAKTORER

Krishantering och beredskap

Vi lever i en turbulent tid. Under Covid-19-pandemin 2020–2021 genomgick världens universitet en stor omställning till digital undervisning och arbete. Krisen påverkade verksamheten, användningen av den fysiska miljön och individers välbefinnande. Världshälsoorganisationen (WHO) bedömer att risken för nya pandemier är betydande.

Sedan Ryssland utökade sin invasion av Ukraina 2022 har säkerhetsläget förändrats globalt och inte minst i Europa. Universiteten spelar en viktig roll i Sveriges totalförsvar och krishantering. Forskning som bedrivs på universiteten kan exempelvis bidra med svar på utmaningar i dessa situationer. Att universiteten har en beredskap för olika samhällsscenarier innebär också att man bidrar till att samhället inte stannar upp när kriser uppstår.

Klimat- och miljökris

Tre stora miljökriser präglar vår tid: klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar. År 2009 identifierade en forskargrupp nio planetära gränser som är avgörande för jordens stabilitet. Dessa inkluderar bl.a. klimatförändring, biologisk mångfald, havsförsurning och ozonskiktets uttunnning. Redan då hade tre gränser överskridits, och idag har sju av nio passerats. Detta har minskat planetens motståndskraft och lett till ett mer instabilt jordsystem med ökade temperaturer och extremväder som konsekvens.

SLU har en viktig roll i omställningen mot ett mer hållbart samhälle, inte minst i att bedriva forskning och utbildning som bidrar till lösningen på dessa stora utmaningar. Fastighetssektorn står för en betydande del av ett lands klimatpåverkan och för att bidra till att vända den utvecklingen behöver Akademiska Hus och SLU utveckla campus på ett ansvarsfullt sätt. Detta innebär bland annat ett ökat fokus på underhåll och användning av befintligt byggnadsbestånd.

Teknikutveckling och digitalisering

Teknikutvecklingen leder till förändringar i hur undervisning

och forskning bedrivs, vilket i sin tur leder till behov av att anpassa lokaler för nya undervisningssätt och teknik. Digitaliseringen ger stora möjligheter till innovativa arbetssätt och samarbeten över gränser, men kan också leda till färre studenter och medarbetare på campus. En hög andel distansarbete och distansundervisning är inte självklart eftersträvänsvärt. Digitaliseringen ställer snarare krav på att campus upplevs attraktivt så att medarbetare och studenter väljer att komma dit.

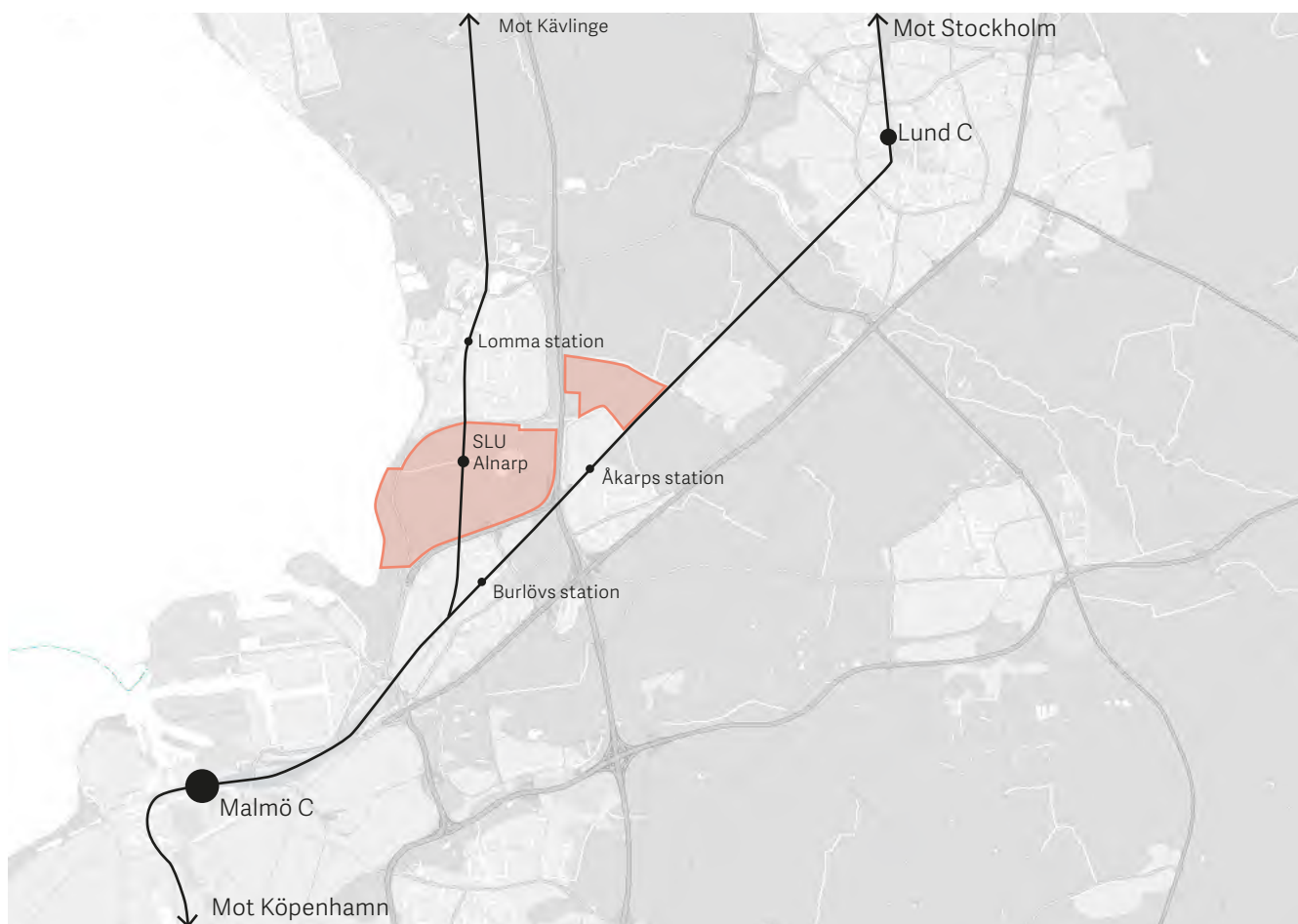
Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa är ett växande samhällsproblem och särskilt oroande är utvecklingen bland unga där depression, ångest och självmordstankar ökar. Stress, ensamhet och ökade krav i arbets- och vardagsliv bidrar till trenden. Den fysiska miljön ute och inne kan bidra till att minska stress, stärka välbefinnande och främja återhämtning genom:

- Tillgång till natur och grönområden. Att vistas i gröna miljöer har visat sig minska stress, förbättra humöret och öka koncentrationsförmågan.
- Trygghet och tillgänglighet. En säker och tillgänglig miljö främjar känslan av kontroll och delaktighet, vilket stärker den psykiska hälsan.
- Mötesplatser. Sociala ytor som främjar gemenskap och spontana möten kan motverka ensamhet och stärka socialt stöd.
- Estetik och ordning. Välutformade, rena och estetiskt tilltalande miljöer bidrar till trivsel och lugn.
- Ljus och dagsljus. Naturligt ljus påverkar dygnsrytmen och har en positiv effekt på humör och sömnkvalitet.
- Tystnad och ljudmiljö. Buller och oönskat ljud kan öka stress och oro, medan tysta eller luddämpade miljöer skapar ro och trygghet.

Befolkningsutveckling och demografi

Sveriges befolkning har ökat snabbt över tid, men ökningstakten har under de senaste åren bromsat in. Invandringen har minskat sedan en topp 2016 och födelsetalen uppvisar en minskande trend. År 2024 var Sveriges folkmängd knappt 10,6

Alnarp har ett strategiskt läge i regionen, med närhet till både Malmö och Lund. Med det kommande tågstoppet blir campus ännu mer tillgängligt.

miljoner, 2045 väntas den uppgå till knappt 11,2 miljoner (SCB 2024). Region Skåne räknar med en årlig befolkningsökning motsvarande 0,5% under perioden 2024-2033. Åldersstrukturen väntas under samma period förändras mot fler äldre och färre barn. Färre barn leder till färre framtida studenter och i förlängningen en ökad konkurrens mellan olika lärosäten och studieorter.

Regional och kommunal planering

Region Skåne planerar för ett flerkärntigt Skåne med starkt samspel mellan stad och landsbygd, där bostäder, arbetsplatser och handel utvecklas i kollektivtrafiknära lägen. Målet är att förbättra tillgänglighet, skapa attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer samt säkerställa hållbar mark- och vattenanvändning. I regionplanen som antogs i juni 2022 betonas gestaltad livsmiljö, näringslivets behov, hälsofrämjande miljöer, hållbart resande, tillgång till friluftsliv och skydd av jordbruksmark, skog och landskap. Vattenfrågor behandlas både i landskapet och som försörjningsresurs, med fokus på effektiv användning och säkrad tillgång. För energiförsörjning föreslås utbyggnad av nät och ökad andel fossilfri produktion, särskilt sol- och vindkraft.

Skånes geografiska läge beskrivs som en strategisk fördel för att stärka regionens konkurrenskraft nationellt och internationellt. Planeringen utgår från befintliga strukturer med

förtätning i strategiska lägen och utveckling av kollektivtrafiknoder som mötesplatser. Alnarp kommer i och med tågstoppet på Lommabanan att bli en av dessa kollektivtrafiknoder. Konkreta utvecklingsförslag inkluderar bland annat åtgärder för hållbart resande där en förbättrad infrastruktur för gång och cykel utgör en av planeringsprinciperna. Skånes supercykelvägar lyfts fram som en viktig del i ett sammanhängande hållbart transportsystem och cykelvägen genom Alnarp i nordsydlig riktning pekas ut som en potentiell supercykelväg med tidshorisont 2027.

Lomma kommuns inriktning och planering överensstämmer med regionens. I kommunens övergripande mål betonas bland annat vikten av trygghet och ett balanserat hållbarhetsarbete med en långsiktigt hållbar befolkningsutveckling där hänsyn tas till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Kommunen planerar att växa balanserat i två tätortskluster – Lomma/Alnarp och Bjärred/Flädie – med fokus på att bevara orternas karaktär. Bebyggelsen förtätas i kollektivtrafiknära lägen för att främja folkliv, service, hållbart resande och klimatanpassning. Ett varierat bostadsutbud eftersträvas för att möta olika behov och stärka social hållbarhet. Infrastruktur utvecklas för att uppmuntra gång och cykel, och etablering av kunskapsintensiva företag främjas. Gröna stråk och naturmiljöer kopplas samman för rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning, inklusive översvämningsskydd.

Inom byggnadsminnet Alnarp finns sju numrerade byggnader som berörs av skyddsföreskrifter, varav Alnarps slott är en.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Riksintressen enligt Miljöbalken 3 och 4 kap.

Alnarps historia och kontinuitet gör att området är av intresse för kulturmiljövården (Riksintresset Alnarp M76). Här framhålls att Alnarps institutionsmiljö "vuxit fram ur det forna Alnarps kungsgård, med bebyggelse av stort arkitektoniskt värde, belägen i en slättbygd med förhistorisk bosättningskontinuitet." Länsstyrelsen i Skåne arbetar med en översyn av riksintresset för kulturmiljö. Korrigeringar och förtydliganden i riksintressets motivering samt tillägg i beskrivningarna av värden föreslås. Förändringarna berör preliminärt bland annat betydelsen av det öppna landskapet och Alnarps gröna miljöer. Alnarp ingår även i riksintresse för naturvården, samt riksintresset för högexploaterad kust. Dessutom utgör järnvägen genom Alnarp och kringliggande motorvägar riksintressen.

Natura 2000

Strandängarna väster om campus utgör ett Natura 2000-område, avsatt enligt fågel- och habitatdirektivet. Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU (4 kap. 8§ MB).

Byggnadsminnen

Alnarp är byggnadsminne i enlighet med 3 kap. Kulturmiljölagen. Alnarp blev statligt byggnadsminne 1974, men övergick till byggnadsminne 1994 då staten avyttrade området. Skyddsföreskrifter fastställdes av regeringen 1993 och gäller fortfarande. I dessa anges ett skyddsområde, se karta sid 21, som inte får bebyggas ytterligare och där karaktären inte får förvanskas. Inom byggnadsminnet utpekas sju byggnader som inte får rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras. Ingrepp får inte utföras i stommar och äldre fast inredning. Vård- och underhållsarbeten ska utföras med material och metoder på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Åtgärder i strid mot skyddsföreskrifterna kräver tillstånd från länsstyrelsen.

Kulturhistoriskt värde

Utöver byggnadsminnena är en stor del av Campus Alnarps byggnader kulturhistoriskt värdefulla, såväl inom som utanför skyddsområdet. Byggnaderna inom skyddsområdet har klassificerats av kommunen. Inom ramen för campusplanen har även byggnaderna utanför skyddsområdet klassificerats. I samband med det gjordes även en översyn av klassificeringen inom skyddsområdet, framför allt i syfte att koppla den

Kulturhistorisk värdering

kulturhistoriska klassificeringen till lagstiftningen. Utanför skyddsområdet förekommer främst byggnader uppförda efter 1950. Klassificeringen av dessa utgår från parametrar som ålder, arkitektonisk kvalitet, autenticitet och hur de bidrar till helhetsmiljön. Följande skala har använts vid klassificeringen:

- Röd Byggnadsminne enligt kulturmiljölag 3 kap.
- Blå Byggnad med synnerligen högt kulturhistoriskt värde, vilket är kriteriet för byggnadsminne enligt kulturmiljölagen. Kriterier: Äldre och ursprunglig byggnad, välbevarad, tydlig berättelse, betydelsefull funktion.
- Grön Särskilt värdefull byggnad vilket innebär att förvanskingsförbudet enligt PBL 8 kap. 13 § gäller. Kriterier: Karaktärskapande, bärare av berättelse, välgestaltad
- Gul Byggnad med miljöskapande värde vilket innebär att varsamhetskravet enligt PBL 8 kap. 13 § ska tillämpas. Kriterier: Miljöskapande

Som framgår av klassificeringskartan finns ett antal byggnader inom skyddsområdet som inte är byggnadsminne, men som bedöms besitta sådant värde att de bör betraktas som bygg-

nadsminnen. För dessa gäller förvanskingsförbudet. Vid eventuella tillägg och ändringar inom skyddsområdet krävs tillstånd från länsstyrelsen. Detta kan erhållas om det finns särskilda skäl. Tillägg och ändringar behöver studeras väl, motiveras och konsekvensbeskrivas antikvariskt.

Även utanför skyddsområdet finns miljöer där en byggnadsanpassning för nya funktioner måste ske med stor varsamhet.

Inom yttre campus, i anslutning till Malmövägen ligger Södergård, Östergård och Mellangård samt Alnarps folkskola som utgör kulturhistoriskt värdefulla och bevarandevärda miljöer.

Fornminnen

Inom området finns ett flertal fornlämningar bestående av minnesstenar, gränsvallar, sten-, brons- och järnåldersboställen, dösar och gravhögar, fyndplatser för flintdolkar, flintyxor med mera. Fornlämningarna och omgivande markområde är skyddade och eventuella ingrepp kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Aktuella uppgifter om fornlämningar finns på Riksantikvarieämbetets hemsida. Mer information om hantering av byggnadsminnen och fornminnen finns på Länsstyrelsens webbplats.

GÄLLANDE PLANER OCH PROGRAM

Detaljplaner

Campus Alnarp är inte detaljpanelagt bortsett från Mellangård som omfattas av detaljplanen "Del av Alnarp 1:1" med den huvudsakliga användningen industri, forskningsanläggning och laboratorier som vann laga kraft 2022.

Lomma kommuns översiktsplan 2020

I översiktsplanen för Lomma kommun beskrivs Alnarp som ett universitetscampus med lång utbildnings-tradition och ett besöksmål med höga natur- och kulturmiljövärden. Planförslaget för Alnarp visar på utveckling mot en grön stadsdel för studenter, forskare, företagare, boende och besökare. Kommunens mark norr om Vegetum anges som ett utvecklingsområde för stationsnära bostäder. Två verksamhetsområden för gröna näringar pekas ut; öster om Vegetum och en stor del av norra campus. Möjligheten till konferens- och övernattningsmöjligheter nämns.

Länsstyrelsen godtog inte planförslaget gällande Alnarp och menade att den föreslagna bostadsutvecklingen riskerar att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljövården Alnarp. Exploateringen för bostäder bedömdes inte vara förenlig med institutionsmiljöns karaktär som "grön ö i jordbrukslandskapet" och landskapet präglad av SLU:s utbildnings - och försöksverksamhet. Lomma kommun har därefter arbetat med en ändring i översiktsplanen, ett arbete som vid tiden för framtagande av campusplanen är pausat.

Planprogram 2016

Huvudsyftet med programmet från 2016 var att redovisa grunddragen i användningen av mark och vatten, samt att visa på olika utvecklingsmöjligheter av området. Planprogrammet byggde på intentionerna i den tidigare campusplanen från 2012.

Länsstyrelsens kulturmiljöprogram 2006

Alnarp anges som särskilt värdefull kulturmiljö, på grund av den öppna odlingsbygden med fornlämningar. Träd-rader, alléer och vägsystem är viktiga att bevara. Alnarps hela bebyggelsemiljö är ett mycket intressant exempel på institutionsarkitektur från 1800-talet, och parken har stort hortikulturellt värde. Det är av värde att de gamla gränsvallarna i norr och väster är intakta.

Länsstyrelsens naturvårdsprogram 2022

Här framhålls att odlingslandskapet söder och väster om Alnarp har mycket lång hävd. Fornlämningar, mangelgravar och bevarade jordhäggar är spår av äldre tiders jordbruk. Området har samtidigt markhistoriskt och landskapsbildmässigt värde genom kontakten med Öresundskusten. Alnarps Fälad utgör ett av de sista oexploaterade kustområdena längs Lommabukten. Södra delen med havsstrandängar och betesmarker har botaniska, zoologiska och landskapsbildmässiga värden.

Lomma kommuns kulturmiljöprogram 2005

Alnarp präglas av stor bredd av byggnader med olika karaktär och funktioner, med genomgående hög arkitektonisk kvalitet. Nya högkvalitativa byggnader, anpassade till befintlig struktur, bör kunna accepteras inom området om de hör samman med SLU Alnarps verksamhet eller jordbruket.

Lomma kommuns naturmiljöprogram 2018

Naturmiljöprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av naturvärden inom kommunen. Här lyfts bland annat Alnarps betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster fram.

T.v.: Sundsvägen mellan Alnarp och havet är ett välanvänt cykelstråk.

05

Nuläge och utvecklingspotential

Alnarp är en miljö med lång historia, stark identitet och unika kvaliteter. I detta kapitel analyseras nuläget utifrån den fysiska miljön. Genom att synliggöra befintliga värden, utmaningar och möjligheter inom dessa områden skapas en tydligare förståelse för vad framtida insatser bör bygga vidare på.

Delar av centrala campus domineras idag av ytor för bilar.

Inre campus

ALNARPS GRUNDSTRUKTUR

Den fysiska miljön på Alnarps inre campus präglas av den stora, lummiga och artrika parken som har stark koppling till forskning och utbildning. I parken ligger friliggande byggnader av genomgående god arkitektonisk kvalitet med olika karaktär och funktioner. Platsens utveckling över tid är väl synlig i dagens landskap genom parken och skogen, de gamla byggnaderna och det gamla vägsystemet.

Alnarp saknar en enskild centrumpunkt. Campus är istället sammansatt av ett antal bebyggelsekluster i vilka olika verksamheter har sitt lokala centrum. Den flerkärniga strukturen skapar en mångfald av rörelsemönster genom parken och utemiljön. De många stråken och lokala centrumpunkterna bidrar till Alnarps unika karaktär, men skapar samtidigt ett campus som kan upplevas som svårorienterat.

Alnarps koppling mot havet har en mycket lång historia, som idag definieras genom Sundsvägens sträckning. Längre var kopplingen en rät linje mellan den historiska Gamlegård med närmiljö och sundet. När Slottet uppfördes i parken blev det riktmärke för den vidare utvecklingen av Alnarpsgården och övriga byggnader. En ny planstruktur med utgångspunkt i Slottets vinklade placering utvecklades succesivt och bröt in i den äldre. Med tiden etablerades Sundsvägen som genom-

löpande huvudväg. När Alnarp expanderade vidare mot norr etablerades en tredje, rätvinklig, struktur i nord-sydlig riktning med Sundsvägens räta sträckning som bas.

I beskrivningar av inre campus förekommer ofta en uppdelning mellan norra och södra delen av campusområdet där parken definierar området söder om Sundsvägen och försöksfälten området norr om den samma. Detta är en förenkling. I själva verket skär Sundsvägens östra del genom en karaktärs-mässigt sammanhängande miljö; parken söder om Sundsvägen, Alnarpsgården, området runt dammen Plaskan, Gamlegård, Lantan och Hovbeslagarskolan.

I de centrala delarna av campus tar bilen stora ytor i anspråk. Sundsvägen är bred och utformad som en landsväg, och i Alnarps hjärta, vid Alnarpsgårdens torg, finns en stor parkeringsplats. På Växtskyddsvägen, som trafikeras av arbetsfordon, finns ingen plats för gång- och cykeltrafik. I fortsatt utveckling av campus finns det potential att öka fokus på hållbar mobilitet, och minska bilarnas dominans.

Kungsgårdsvägen utgör inre campus ursprungliga gräns mot öster, men allt eftersom verksamheten har växt har den rumsliga gränsen flyttat längre österut. Kungsgårdsvägen utgör en viktig livsnerv för Alnarp, här ligger busshållplatsen och vägen är den huvudsakliga kopplingen till bebyggelsen i Lomma.

1.

3.

2.

4.

Äldre kartbilder och flygfoton visar områdets framväxt från Kungsgård med riktning mot havet, via sammanhängande institutionsmiljö till dagens delning av campus norr och söder om Sundsvägen. 1. Rekognoceringskartan 1812-1820, 2. Häradsekonomska kartan 1910-1915, 3. Flygfoto ca 1960, 4. Flygfoto 2024

TÅGSTOPPETS PÅVERKAN

Det kommande tågstoppet innebär både en starkt regional tillgänglighet och betydande förändringar av den fysiska miljön. Genom tågstoppet kommer campus att gå från att vara en relativt avskild plats till att bli mer integrerad i regionens rörelsesystem. Det innebär nya möjligheter för synlighet och kan stärka Alnarps konkurrenskraft och attraktivitet som utbildnings-, forsknings- och näringslivsmiljö.

Utvecklingen av tågstoppet och det nya dubbelspåret kommer att ta ytor i anspråk på båda sidor om det nuvarande spårområdet, samtidigt som Sundsvägen kommer att stängas av för fordonstrafik och ersättas med en gång- och cykeltunnel under spåren. Trappor, ramper, accessvägar, stödmurar och bullerskydd blir nya inslag i den fysiska miljön. Utvecklingen medför ingrepp både i Västerskog och i Klaus Vollbrechts park, och ger upphov till förändringar i marknivåer med stor påverkan både på campusmiljön och till exempel vattenflöden i området.

Tågstoppet kommer också att ha stor påverkan på rörelsemönster till och inom campus. Genom Sundsvägens avstängning förändras ett rumsligt samband med havet som historiskt har utgjort en av platsens grundförutsättningar. Den öppnar samtidigt för möjligheten att förändra karaktären av bilorienterad genomfart som Sundsvägen har fått i modern tid.

TVÅ NODER OCH ETT SLOTT

Campus Alnarps huvudsakliga målpunkter idag är restaurangen, sortimentsträdgårdarna, busshållplatsen samt Alnarpsgårdens och Vegetums entréer. Målpunkterna genererar stråk - mer livliga och använda ytor där många människor rör sig. Där stråk korsas bildas noder. Med det perspektivet har campus idag endast en starkt framträdande nod, torget vid Alnarpsgården. En andra nod har potential att utvecklas när stationen och Vegetums utbyggnad stärker campus västra delar.

Slottets roll på campus skiljer sig från nodernas. Verksamheten inne i slottet utgör inte en allmän målpunkt, och det ligger inte i några korsande stråk. Däremot är utemiljön framför allt söder om Slottet en viktig målpunkt både för allmänhet och studenter, och byggnadens fasader är viktiga orienteringspunkter i området. Som byggnadsverk har Slottet ett starkt symbolvärde, och ett stort representativt värde för SLU. Dessa värden har potential att ytterligare förstärkas.

DET SKOGLIGA ARVET

Det har funnits skog på Alnarp sedan Skåne beskogades efter den senaste istiden. I modern tid har lövskogsforskningen och landskapslaboratoriet utvecklat Alnarps skogliga arv genom exempelvis Västerskog, Tor Nitzelius Park, Magnoliaskogen och de nyanlagda skogliga försöken.

Eket i Tor Nitzelius park

Perennsortimentet

ALNARPS GRÖNA RUM

De gröna miljöerna är Alnarps starkaste identitetsbärare. Inom campus finns en rad karaktäristiska miljöer som alla har sina olika kvalitéer och som tillsammans gör Alnarp till en unik universitetsmiljö. För att upprätthålla dessa kvaliteter i en dynamisk, och växande miljö krävs kontinuerlig kunskapsutveckling och underhåll. Det är av stor vikt att utveckla vård- och underhållsplaner som säkrar miljöerna för framtiden. Nedan följer ett urval av miljöer där campusplanen föreslår en vidareutveckling under de kommande 20 åren.

Alnarpsparken

Alnarpsparken har utvecklats ur Alnarps Almskog som är dokumenterad första gången 1457. Parken utvidgades i slutet av 1870-talet och utformades enligt romantiska ideal med gångvägssystem och terräng i mjukt böljande linjer. Sedan dess har området utvecklats dels som botaniskt sortiment, dels som en park för rekreation som även används av allmänheten. Höga trädridåer och täta buskage formar väggar kring öppna gräsytor. Täta örtskikt täcker marken under träd och buskar. Gamla karaktärsfulla träd växer solitärt i gräsytor. Ett utomordentligt stort antal arter finns inom området. Parken är ett populärt utflyktsmål för studenter, anställda och besökare i alla ålderskategorier. Parken utgör en viktig resurs för utbildning. I närtid har parken utvecklats som lärandemiljö genom bl.a. prototyper för läraaktiviteter som förenklar och understödjer samling och vistelse i direkt närhet till befintliga lokaler eller nära där undervisning och kunskap inhämtas.

Sortimentsträdgårdarna

Sortimentsträdgårdarna, som anlades söder om Sundsvägen från 1880 till 1970, används framför allt för att visa Alnarps stora och unika samling av olika växter, träd och buskar. Värde som unik undervisningsmiljö är omistligt. Skötseln är intensiv och sortimentet under ständig utveckling. Området söder om Sundsvägen med annueller och perenner som anlades 1925 drar till sig många besökare under sommarhalvåret. Vid en eventuell utökning av sortiment bör de finna plats i närheten av de befintliga. Exempel på utvidgning kan vara kring en samlad plats för rumsväxter eller fältskiktskombinationer i etablerade miljöer.

Plaskan

Den gamla bevattningsdammen som idag kallas Plaskan, norr om Alnarpsgården, återfinns på kartor från 1600-talet. Dammen har bland annat använts som skölddam för vagnar och istäkt för mejeriet. I dag tar Plaskan emot delar av dagvattnet från Alnarpsgården. Plaskans omgivande grönska och fotbollsplanen används av studenter och motionärer, men området är en lågpunkt där det ofta är sankt vilket tidvis begränsar användningen. Rumsligt är parken runt Plaskan avskuren från det övriga parkrummet genom parkeringsytorna, genom Sundsvägens dominans och Stora logbyggnadens långsträckt slutna fasad.

Området har stor potential att utvecklas till en mer självklar miljö för både rekreation och undervisning. Ett första steg i den omvandlingen bör vara att återskapa och understödja flöden till och genom området.

Pelousen

Alnarps Pelouse (franska för öppet gräsfält) utgör ett kraftfullt landskapsgrepp i nord-sydlig riktning. Pelousen sträcker sig likt en lång korridor från Slottet genom parken och försöksodlingarna ut till jordbrukslandskapet. Från att tidigare varit rosenplantering närmast Slottet fick den sin nuvarande sammanhängande utformning i samband med Alnarps utvidgning norrut under 1970-talet. På 1980-talet etablerades ängsvegetation från regionala frökällor under träden norr om Sundsvägen. Ängarna är fortfarande av hög kvalitet och har ett pedagogiskt värde. En grupp av lindar utgör ett annat senare tillskott. Pelousen har en stark förankring i parken och dess historiska utveckling men den upplevs inte som fullt utvecklad eller omhändertagen.

Landskapslaboratoriet

Landskapslaboratoriet initierades 1991 och består av långsiktiga försök som berör landskapsforskning integrerat med allmän naturvård och parkvård, där innovativa rumsliga förhållanden på olika skalnivåer behandlas. Landskapslaboratoriet utgörs av Tor Nitzelius park, Klaus Vollbrecht park och Alnarps Västerskog med det kilometerlånga vattendraget söderut, som avvattnar Alnarp via Sköljedammen. Området har stora upplevelse- och rekreationsvärden. Gång- och cykelstråket mellan Lomma och Burlöv ligger här.

Kinesisk sekvoja i Alnarpsparken

Gunnars trädgård

Området på båda sidor järnvägen utgör ett fältlaboratorium för studier och demonstration som har etablerat sig som högt intressanta besöksmål för parkutvecklingsintresserade kommuner, förvaltare och allmänhet. På senare år har även Magnoliaskogen tillkommit. Dessa skogsutvecklingsområden stärker Alnarp som fysiskt intressant plats. När nya försöksområden för långsiktig skogsforskning planeras bör det utredas hur de kan integreras och skapa mervärde i Campus Alnarps övergripande, gröna struktur.

Trädgårdslaboratoriet och Nationella genbanken

Nationella genbanken arbetar med vegetativt förökade trädgårdsväxter. På uppdrag av Sveriges regering ingår bland annat att samla in och dokumentera samt att forska och sprida kunskap om växterna i genarkiven. Trädgårdslaboratoriet är en avancerad forskningsinfrastruktur i fält, med utbyggd teknisk försörjning i form av exempelvis bevattning, lähäckar och infrastruktur för skötsel. Här utförs försöksodling för forskning och utveckling inom områdena trädgårdsvetenskap, landskapsarkitektur och skogsvetenskap. Studenter och forskarstuderande utför experiment och uppgifter i olika pedagogiska anläggningar. Området karaktäriseras av sitt rutnät av läplanteringar bestående av formklippta häckar och trädrader. Denna del är inte tillgänglig för allmänheten. I nära anslutning till området finns ett parti med förvuxna plantskoleträd som utvecklats till en mindre skogsdunge, en resurs som bör tillvaratas i den vidare utvecklingen av Alnarps grönstruktur.

Försöksfält

Försöksverksamheten innebär ett konkret arbetssätt med fullskaleexperiment och stark koppling mellan forskning och demonstration. Försöksfälten för långsiktiga försök öster om Kungsgårdsvägen och invid Trädgårdslaboratoriet har infrastruktur i form av sommarvatten, och har nyligen expanderats österut med äppelförsök. Försöksfälten norr om Vegetum och i Pelousens förlängning åt norr utgörs av ekologiskt omställda fält som är under avveckling. I norra centrala delen av försöksfälten finns mark som utgörs av materialupplag och avslutade eller korta försök.

De norra delarnas gröna rum

Det finns idag en tydlig skillnad mellan den södra och den nor-

ra delen av inre Alnarp. De norra delarna, norr om Sundsvägen upplevs som ostrukturerad och rörig med låg skötselintensitet, förutom etablerade undervisnings- och forskningsanläggningar. Stora ytor har lägre kvalitet och lämpar sig väl för förtätning med potential att utveckla grönskan tillsammans med bebyggelsen. Här finns dock många fina trädssamlingar, solitärer och rader av träd varav vissa biotopskyddade som måste värnas och ta plats i den fortsatta omvandlingen av området. Det förekommer även andra naturvärden som behöver beaktas vid eventuell exploatering. Kommunens nyligen förvärvade mark i inre campus nordvästra hörn består idag av ekologiskt omställda fält.

Sundsvägen

Sundsvägens långa raksträcka mellan Alnarpsgården och järnvägsspåren upplevs som monoton och dess vägsektion är brutal i förhållande till all övrig utformning på Alnarp. Längre hanterades detta till viss del genom en sammanhängande och formstark plantering med Hörsholmsalmar i häckar av bukettapel. Almarna återplanterades inte efter almsjukan och idag har utbyggnaden av akvifären omöjliggjort återplantering av all form av vedartad vegetation i samma läge. Det finns mycket att vinna på att undersöka möjligheterna att gestalta vägsektionen på ett helt nytt sätt med rumsdanande vegetation och blågröna strukturer. Här finns möjligheter att utveckla en regnbäddsanläggning för omhändertagande av dagvatten och att tillskapa nya platser för social aktivitet.

Gunnars Trädgård

Gunnars trädgård, direkt söder om Alnarpsgården, är ett relativt sent, men mycket uppskattat, tillskott till Alnarps gröna miljöer. Den fungerar främst som uterum för institutionens personal men också som besöksmål för en trädgårdsintresserad allmänhet, inte minst under körsbärsblomningen. Samspillet med tornhuset var en viktig del av den ursprungliga gestaltningen av entrén till Alnarp mot slottet. När Sundsvägen omvandlas bör även dess sträckning mellan Kungsgårdsvägen och Alnarpsgårdens angöringstorg ingå. En tydligare entréplats (mot öster), angöringsplats och struktur skulle även möjliggöra addition av fler träd och grönska. Kanske kan Gunnars trädgård med tiden få ett tillägg i form av en utökad trädgårdsanläggning i området.

Lantbruksmuseet

Alnarpsgården

ALNARPS BEBYGGELSE

Alnarps arkitektoniska särart kommer av byggnaderna i den välbevarade historiska institutionsmiljön. De flesta av de äldre institutionsbyggnaderna är uppförda i gult tegel från Alnarps eget tegelbruk och kännetecknas av historiserande, ibland regionala drag, dekorativa inslag och höga branta tak. Gult tegel dominerar även i nyare institutionsbyggnader från 1950-70-talen.

Campus rymmer också några karaktärsstarka byggnader helt eller delvis i trä, som Stora logen, Lantbruksmuseet och Svensk Maskinprovsnings kallförråd. Den vitrappade Gamlegård är campus äldsta byggnad, och Gamlegårdens enkla stil återfinns i några låga vitputsade bostadslängor och små förrådsbyggnader från tidigt 1900-tal.

För att bevara Alnarps särart är det viktigt att eventuella nya byggnader håller hög arkitektonisk kvalitet oavsett innehåll. Det är också av stor vikt att byggnaderna underhålls korrekt och i enlighet med bevarandekrav.

Flertalet av campus byggnader har idag en annan funktion än de ursprungligen byggdes för, och är dessutom kulturhistoriskt skyddade. Detta medför tekniska och gestaltningsmässiga utmaningar i relation till behovet av moderna kontors- och undervisningslokaler.

CAMPUS DELOMRÅDEN

Inre campus bebyggelse kan delas in i tre delområden; centrala campusområdet (omfattande byggnaderna i parken och runt Alnarpsgården), nordöstra campusområdet (norr om Alnarps-

gården och öster om Pelousen), och nordvästra campusområdet (Vegetum- komplexet):

Centrala campusområdet

Den centrala delen av Alnarp samt den stora parken i söder utgör områdets kärna. Här finns de flesta av Alnarps historiska byggnader. Den största byggnaden är Alnarpsgården med publika funktioner som reception, bibliotek och aula, samt kontor, lärosalar och studios. Alnarpsgårdens foajé vänder sig till stor del mot den öppna och mestadels hårdgjorda innergården som utgör en överblickbar mötesplats. Byggnaden fungerar relativt väl för sitt ändamål idag, men de stora sadeltaken med takfönster och lanterniner skapar delvis svårutnyttjade rum. Foajén har blivit mindre, vilket lett till viss avsaknad av publika utställningsytor, dock har ett café tillkommit.

Bredvid Alnarpsgården ligger Panncentralen och Stora logbyggnaden som används för campus tekniska drift och som förråd. I samband med Alnarpsgårdens ombyggnad planerades ett genombrott i Stora logbyggnaden som skulle koppla samman Alnarpsgården med Plaskan. Denna öppning genomfördes inte, men har stor potential för att skapa bättre lärandemiljöer.

Väster om Panncentralen ligger maskinprovningshallen från 1954 och det intilliggande kallförrådet från 1972, båda ritade av Klas Anshelm för Statens Maskinprovning och goda representanter för Anshelms arkitektur. Byggnaderna är tomställda och omgivna av stora rangerytor, vilket starkt bidrar till upplevelsen att centrala campus norra del saknar liv och aktivitet. Att utveckla denna del av campus med verksamhet

Hovbeslagarskolan

Mur mot sortimentsträdgården med tillägg av Per Friberg

och högklassig arkitektur har stor potential att lyfta campus som helhet.

Söder om Sundsvägen ligger ett flertal äldre byggnader, fritt placerade i parken. I fonden för Pelousen står Slottet med administration och kontor. Restaurang Alnarp, som är områdets mest levande mötesplats, ligger i en tegelbyggnad norr om slottet där det även finns kårlokaler och bostäder.

Bland övriga byggnader kan nämnas norra och västra Dubbelvillorna och Animalienborg. Dessa hus är relativt små för att vara universitetsbyggnader, och kommer att lämnas av SLU när Västra nodenprojektet är färdigställt. Byggnadernas mått, storlek och lägen gör dem värda att utreda för konvertering till bostäder.

Nordöstra campusområdet

Norr om Alnarpsgården ligger en rad historiska byggnader som innehåller främst student- och forskarbostäder samt kontor. Värde att nämna är Hovbeslagarskolan, en arkitektonisk pärla som idag till stor del är skymd av växtlighet. Kring Kungsgårdsvägen och norr om Plaskan ligger bostäder i äldre enfamiljshus och institutionsbyggnader. Känslan av grönskande by är påtaglig. Norr om Växtskyddsvägen ligger Nordgen i områdets nyaste byggnad, uppförd på 2020-talet.

Nordvästra campusområdet

Byggnaderna norr om Sundsvägen och väster om Pelousen uppfördes under perioden 1974–1980 och uppgaderades 2000–2002 genom nya växthus, omfattande ombyggnader av Horticum och Articum, liksom tillkomsten av den samman-

länkande byggnaden Navet. Området fick sitt senaste tillskott 2016 i den nya högteknologiska odlingsanläggningen Biotronen, placerad väl synligt från Sundsvägen och den framtida stationen. Hela bebyggelsekomplexet Vegetum-Horticum-Articum präglas av laborativ verksamhet och nära samspel mellan laboratorier och odlingsfaciliteter. Navet skapade en vacker huvudentré med strategiskt läge när den uppfördes i början av 2000-talet. Byggnadens storlek begränsar möjligheten att bibehålla funktionen som huvudentré om nya volymer adderas bakom.

Komplexet Vegetum-Articum-Horticum är av central betydelse för den framtida utvecklingen av SLU:s naturvetenskapliga forskning och utbildning. Planering för om- och tillbyggnad av komplexet pågår inom byggprojektet Västra noden, som drivs i samarbete mellan SLU och Akademiska hus. Västra noden-projektet är en del av SLU:s strategiska satsning på att samla verksamheten i tre noder. I Västra noden kommer tre befintliga institutioner att utökas med ytterligare två, vilket skapar en mer sammanhållen och dynamisk akademisk miljö där samlade laboratorier blir en viktig del av utvecklingen. Målet är att främja samverkan, effektivt resursutnyttjande och en modern arbetsmiljö för forskning och utbildning. Byggprojektet kommer att färdigställas under campusplanens tidsperiod.

Västra noden har en strategisk placering i relation till den nya stationen. De båda projekten behöver utveckla området som en helhet. Placeringen av nya byggnadskroppar, kopplingar och entréer har central betydelse för campus framtida struktur och funktion.

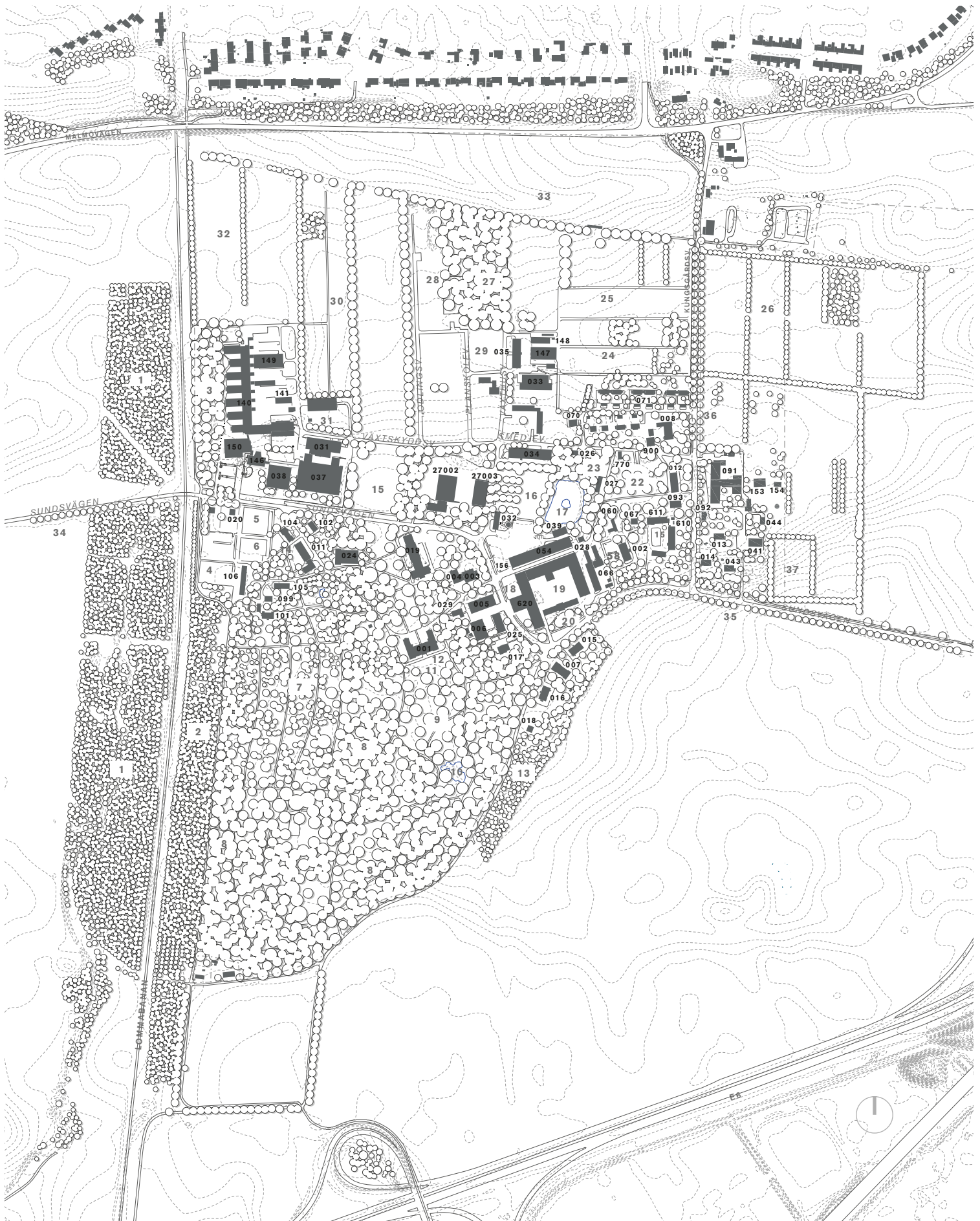
INRE CAMPUS

Byggnader

001	Slottet (1862)	043	Östra Enfamiljsvillan (1911)
002	Lantbruksskolan, Lantan (1914)	044	Trädgårdsmästarbostad (1938)
003	Agricum (1950)	060	Slaktarboden (1910)
004	Aulan (1955)	063	Alnarpsgården (1868)
005	Teknicum, GIP - Green Innovation Park (1892)	064	Stora logen, Röda Logen (1890)
006	Maskinhall B (1946)	066	Snickarbod (2024)
007	Animalienborg (1905)	067	Capella (1932) Studentbostäder
008	Hovbeslagarskolan, Hovbeslagsskolan (1877)	070	Kasernen, Tamara (1908) Studentbostäder
010	Spica, Restaurangen, Kårhuset (1876) Studentbostäder	071	Radhusvägen (1907) Studentbostäder
011	Södra Elev, Jordbruksverket (1951)	091	Mejeriet (1936)
012	Columba, Östra Elev (1870)	092	Ebbas hus, Naos (1952) Studentbostäder
013	Daghem (1912)	093	Bellatrix (1936) Studentbostäder
014	Västra Enfamiljsvillan (1908)	099	Hönshuset, Atria (1910) Studentbostäder
015	Balzac, Skogen (1904) Studentbostäder	101	Kontor, Julius (1869)
016	Västra Dubbelvillan, (1904)	102	Orion (1934) Studentbostäder
017	Norra dubbelvillan, Rektorsvillan (1892)	104	Elevenborg (1910)
018	Spector (1934) Studentbostäder	105	Kontorsbyggnad, Hälsohuset (1902)
019	Västra lärarbostaden, Mimosa (1922) Studentbostäder	106	Packladan (1930)
020	Östra lärarbostaden, Proxima (1917) Studentbostäder	140	Vegetum, Växtskyddscentrum (1980)
024	Lantbruksmuseum (1915)	141	Maskinhall (1980)
025	Maskinhall C (1890)	146	Navet (2002)
026	Zeus (1920) Tvättstuga	147	Skugghall (1983)
027	Traktorgarage (1910)	148	Plastväxthus (1983)
028	Brandstation (1932)	149	Växthus (2001)
029	Arkiv (1930)	150	Biotron Alnarp (2016)
031	Växthus	153	Nationella genbanken, Sensola, f d kontor Rehabträdgården (1986)
032	Värmecentral (1965)	154	Växthus Pomona (2014)
033	Nordgen (2021)	156	Våghus (1900)
034	Kärnhuset (1971)	610	Gamlegård (1750) Studentbostäder
035	Trädgårdslab, Grisahuset, Svinahuset (1945)	620	Alnarpsgården (1869)
037	Horticum (1974)	770	Smedbostad (1850)
038	Articum (1974)	901	Förråd och garage (1876)
039	Saltladan (1920)	27002	SMP (1975)
041	Apelgården (1939)	27003	SMP, Kallförrådet (1973)

Park, utemiljö och försöksodlingar

1	Västerskog	20	Gunnars trädgård
2	Tor Nitzelius park	21	Trädgårdsrum
3	Klaus Vollbrechts park	22	Fruktträdslund
4	Ekonomigård	23	Utegy
5	Sortimentsträdgård annueller	24	Genlabbet
6	Sortimentsträdgård perenner	25	Trädgårdslaboratoriet
7	Sortiment lignoser	26	Nationella genbanken
8	Äldre naturskogen	27	Gamla plantskolan
9	Äldre parken	28	Materialupplag
10	Svandammen	29	Gullvivefältet
11	Gullregnsträdet	30	Poppelraderna
12	Blåregnet	31	Ekallé
13	Magnoliaskogen	32	Ekologiska fält (under avveckling)
14	Kiwiträdet	33	Äldre vall
15	Pelousen	34	Hästkastanjallé
16	Fotbollsplanen	35	Askallé
17	Plaskan	36	Dubbelsidig ekallé
18	Bobos hjärta	37	Kinafältet
19	Alnarpsgården		

Nuläge inre campus

Drönarfoto från väster med Sundsvägens sträckning mot havet i förgrunden och Västerskog i fonden

Yttre campus

Alnarps yttre campus består av ca 500 ha åker- och betesmark där det idag bedrivs forskning, undervisning och, i väntan på framtida försök, jordbruk. Odlingsmarken är en avgörande resurs för universitetets forskning och utbildning. Här finns två samlingar av byggnader, Mellangård vid yttre campus västra gräns och Lönnstorp vid den nordöstra. Längst i väster ut mot Lommabukten ligger strandängarna som idag används som betesmark. Campus kustnära läge innebär en potential för framtida forskning.

Kopplingen mellan yttre och inre campus är en resurs som har stor potential att utvecklas, verksamhetsmässigt såväl som visuellt och funktionellt.

MELLANGÅRD OCH LÖNNSTORP

Lönnstorps forskningsanläggning ligger ca 2,5 km från inre campus, öster om motorvägen, och är en del av SLU:s ”infrastruktur av särskild betydelse för verksamheten”. På Lönnstorp finns det behov att utveckla den fysiska miljön för besökare och undervisning, exempelvis genom toaletter och väderskydd. Att skapa rumsliga samband som kopplar samman Lönnstorp med övriga campus är svårframkomligt, men skyltning är ett första steg för att medvetandegöra kopplingen.

Mellangård ligger ungefär 1,5 km väster om inre campus och har flera delar – ett gårdscentrum med ekonomibyggnader för jordbruket på Alnarps egendom, en äldre gårdsbildning med kulturhistoriskt värde som idag används som student-

bostäder och en stallanläggning från 1980-talet som till största delen är tom. I anslutning till Mellangård finns också odlingsområdet Alnarps Agroecology Farm där studenter bedriver odling. SLU har ambitionen att utveckla Mellangård som en plats för näringsliv inom de gröna näringarna, och 2022 gjordes en detaljplan för ändamålet.

Mellangård har svaga rumsliga kopplingar till inre campus, och de kommer att försvagas efter stängningen av Sundsvägen då avståndet för motortrafik blir över tre kilometer. Utvecklingen av den västra sidan av stationsområdet, liksom utformningen av Sundsvägen mellan järnvägen och havet, blir en nyckel till att inte helt skära av sambandet dem emellan.

Avstängningen av Sundsvägen kommer även att innebära utmaningar för framkomligheten för jordbruksmaskiner mellan Mellangård, inre campus och markerna öster om järnvägen. Hur detta påverkar kärnverksamhetens långsiktiga behov bör utredas vidare

FÖRSÖKSFÄLT OCH JORDBRUKSMARK

Odlingsmarken kan beskrivas som en mosaik av olika jordarter och förutsättningar - vilken yta som är intressant att ta i anspråk för ett försök beror på forskningens inriktning. Den mark som för tillfället inte används av akademien brukas som jordbruksmark. Idag bedrivs forskningsförsök på all mark som tillhör Lönnstorp. Exempel på försök på jordbruksmarken väster om järnvägen är ett långliggande skogligt försök (ca 15 år) och en studie av perenna grödor i samarbete med Lunds universitet. På SLU:s mark öster om Kungsgårdsvägen och norr

Försöksodlingarna på Lönnsörp

om Sundsvägen finns långliggande försöksodlingar med utbyggd infrastruktur. Här har långliggande äppelförsök nyligen etablerats.

På jordbruksmarken i yttre campus sydöstra del planerar VA Syd för avloppstunneln Maxima. I anläggningsskedet kommer projektet att starkt påverka möjligheterna till odling, och sannolikt kommer den även att få långsiktiga konsekvenser för markens användbarhet. I anslutning till tunneln planeras ett 28 m djupt permanent schakt med diameter 22 m. När campusplanen går i tryck finns inga tydliga svar kring Maximas fysiska utbredning eller hur anläggningen kommer att påverka närområdet.

Medan inre campus utbredning är visuellt tydlig är gränsen för yttre campus inte lika markerad. Tidigare förslag har pekat ut möjligheten att arbeta med trädrader i gränsen mellan vägarna och åkrarna som ett verktyg för att tydligare definiera yttre campus. Det finns många fördelar med en sådan utveckling i valda delar, men val av grönstruktur måste ställas i relation till den högklassiga åkermark det tar i anspråk och den påverkan det får på lantbruket.

EKOLOGISKA SAMBAND

Yttre campus har potential att utgöra en viktig länk mellan de ekologiskt värdefulla strandängarna i väster, Alnarpsparken, Åkarp i öster, Burlöv i söder och Lomma i norr. Att stärka de gröna korridorerna skulle skapa bättre förutsättningar för växt- och djurliv i ett område som till stor del består av odlingsmark med ett begränsat bidrag till den biologiska mångfalden.

HISTORISK VÄGSTRUKTUR

Alnarps vägstruktur bär en lång historia. Vägen som idag följer kusten, Malmövägen, har till stora delar samma sträckning som Via Regia – den kungsväg som sedan medeltiden gått längs kusten. Sundsvägen från Alnarp mot väster började tidigare vid Gamlegård och förband gården med kustvägen.

När Sundsvägen stängs av i samband med tågstoppet bryts ett rumsligt samband som funnits sedan 1100-talet. Detta måste göras med stor medvetenhet. Det öppnar dock upp möjligheten att förstärka den ursprungliga sträckningen av Sundsvägen och dess koppling till Gamlegård samt att minska den bilorienterade rumsliga struktur som uppkom på 1970-talet.

KOMMUNENS PLANERADE VERKSAMHETSOMRÅDE

Lomma kommun planerar att utveckla ett verksamhetsområde för gröna näringar längs E6. Det kommer att ligga på strategiskt avstånd från inre campus, och kan i framtiden bidra positivt till campus utveckling genom förbättrade möjligheter för ett växande näringsliv.

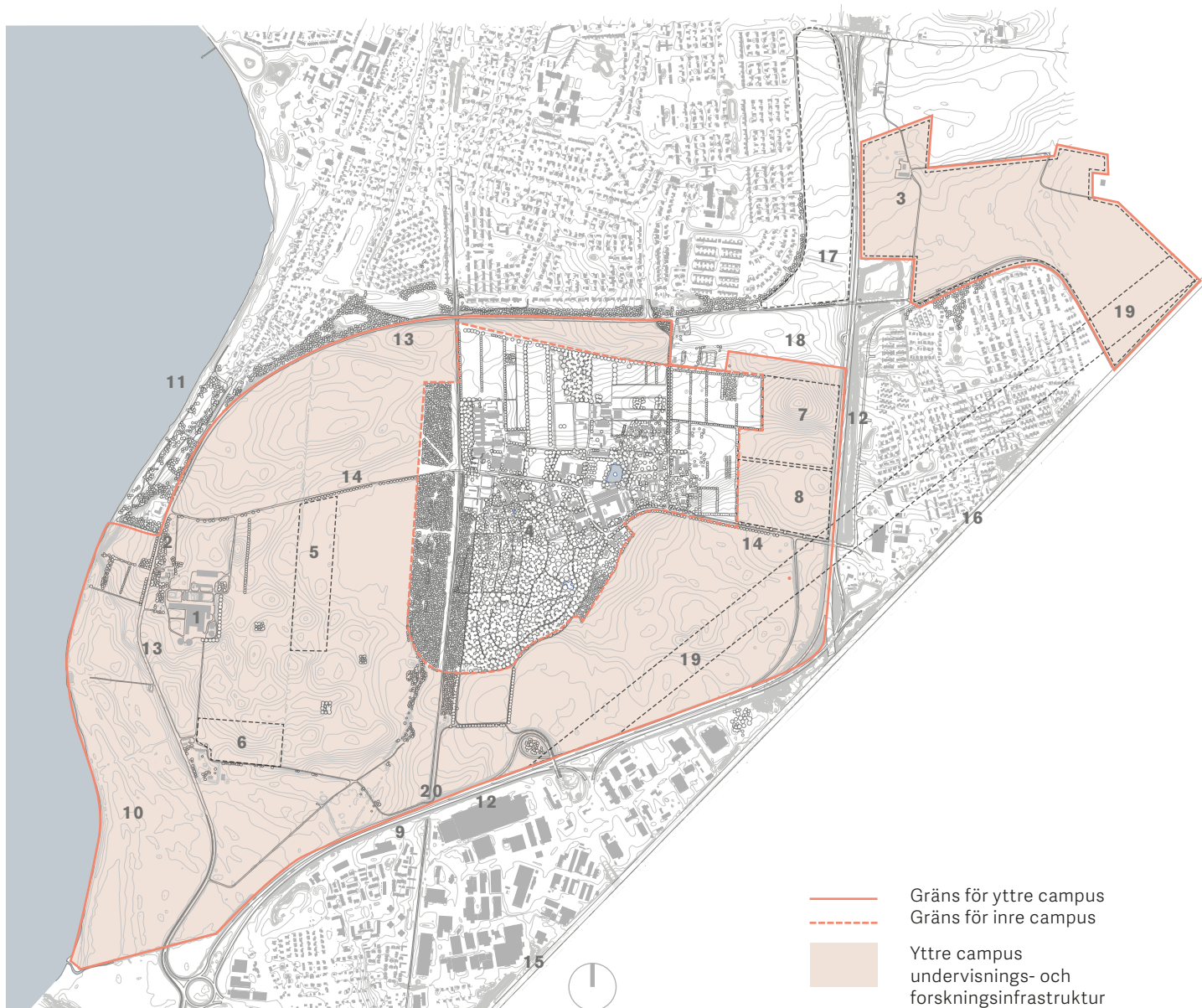
Mellangård med strandängarna

Lantbruksdrift på yttre campus

Studentbostäder på Mellangård

Nuläge yttre campus

YTTRE CAMPUS FUNKTIONER OCH ANVÄNDNING

1. Mellangård	11. Planerat naturreservat
2. Alnarpsfarmen	12. E6
3. Lönnstorp	13. Malmövägen
4. Inre campus	14. Sundsvägen
5. Försöksfält perenna grödor SLU /LU	15. Burlöv station
6. Hybridaspförsök	16. Åkarps station
7. Äppelförädlingsprogram	17. Planerat verksamhetsområde Lomma kommun
8. Ekologiskt omställda fält	18. Område som i ÖP pekats ut för dagvattenhantering
9. Alnarpsån	19. Område som pekats ut för avloppstunneln Maxima
10. Strandängarna	20. Passage under Lommabanan

06

Vision och mål

I arbetet med campusplanen har en ny vision för platsen formulerats. Visionen för Campus Alnarp uttrycker vad platsen ska vara med sikte på 2045 och fungerar som en ledstjärna för all utveckling av campus. Visionen lyfter fram Alnarp som ett grönt kunskapsnav - en förebild inom hållbar utveckling. Vidare framhålls det föränderliga landskapets betydelse, där begreppet landskap omfattar flera betydelser med bäring på platsen Alnarp och den verksamhet som bedrivs där.

Vision: Campus Alnarp - ett grönt kunskapsnav i ett dynamiskt och lärande landskap.

Mål 1: Hållbart och dynamiskt campus

– en långsiktigt hållbar plats där utbildning och forskning stärks genom en medvetet gestaltad campusmiljö.

Mål 2: Universitetsmiljö i samspel

– odlingslandskap, parkmiljö och byggnadsbestånd utgör en excellent universitetsmiljö i en värdefull natur- och kulturmiljö.

Mål 3: Mötesplats för kunskap och innovation

– en inspirerande arena för samverkan, lärande, nytänkande och hållbar utveckling.

Mål 4: Attraktivt, levande och tryggt campus

– en välkomnande plats med funktioner och verksamheter som stärker campuslivet.

Mål 1 syftar till att säkerställa Campus Alnarps framtida kapacitet och beredskap genom att skapa en flexibel, hållbar och robust grundstruktur. Långsiktig tillgång till mark och lokaler samt planering för klimatanpassning och vattenförsörjning, hållbar energianvändning samt en välfungerande teknisk infrastruktur, rustar campus för att möta både kända och okända framtida behov.

Mål 2 syftar till att utveckla campus som en excellent universitetsmiljö där potentialen i Alnarps unika identitet och samverkan mellan odlingslandskap, park och byggnader tas till vara. Här återfinns vetenskapliga samlingar och genbanker för bevarande av trädgårdsväxter. Sambanden mellan campus yttre och inre delar samt mellan inne och ute stärks på ett sammanhållet campus där funktionella och stimulerande miljöer utvecklas i samspel med natur- och kulturmiljö.

Mål 3 syftar till att synliggöra och utveckla Campus Alnarp som en inspirerande mötesplats för kunskap, lärande och innovation. Campusmiljön utvecklas som en pedagogisk arena där lösningar för ett hållbart liv lyfts fram och den akademiska identiteten stärks.

Mål 4 syftar till att komplettera campusmiljön med funktioner och verksamheter som bidrar till att göra Campus Alnarp till en attraktiv, levande och trygg plats. Goda möjligheter för kompletterande verksamheter och ett varierat och tilltalande utbud av studentbostäder förbättrar förutsättningarna för ett ökat serviceutbud och ett campus som lever över dygnet.

07

Campusutveckling

Campus Alnarp står inför en spännande och nödvändig utvecklingsresa. För att möta framtidens krav på utbildning, forskning och samhällsnytta behöver campus inte bara förvaltas. I detta kapitel presenteras sex strategier som ska fungera som konkreta verktyg på vägen mot målen och i förlängningen visionen. De kompletteras av ett antal konkreta utvecklingsförslag som visar hur campus kan formas – fysiskt, socialt och funktionellt – i linje med den övergripande visionen.

Jätteträd i Alnarpsparken

Parken är en öppen och tillgänglig undervisningsmiljö.

Nyligen uppförd lärmiljö vid lignossortimentet

Strategi 1: Framtidssäkra campus (mål 1, 2, 3 och 4)

Campus Alnarp behöver utvecklas med långsiktighet och beredskap för förändring. För att kunna möta framtida behov inom utbildning, forskning och samhällsnytta krävs flexibilitet i mark- och resursanvändning.

Strategin syftar till att säkerställa att campus har kapacitet att möta förändringar – såsom nya verksamhetskrav, klimatpåverkan eller förändrade säkerhetslägen – utan att kompromissa med kvalitet, hållbarhet eller robusthet i infrastrukturen.

En framtidssäkring innebär att skapa förutsättningar för en resilient campusmiljö där tekniska system, vattenförsörjning, energianvändning och markresurser samverkar i ett helhetsperspektiv. Ett campus där tillgång till utvecklingsbar mark, klimatanpassning och krisberedskap planeras in redan idag, skapar handlingsutrymme för morgondagens behov.

Fokusområden för att framtidssäkra campus:

- markresurser för framtida okända behov
- klimatanpassningsplan inklusive vattenhantering
- beredskapsplan inklusive planering för lagerhållning av insatsvaror
- energianvändning och hållbar energiproduktion
- strategi för hållbar lokalanvändning.

Strategi 2: Utveckla moderna och inkluderande miljöer för lärande, forskning och innovation (mål 1, 2 och 3)

Funktionella, flexibla och inspirerande miljöer främjar lärande, forskning, innovation och kreativt utbyte. Genom att skapa en miljö där alla – oavsett bakgrund eller förutsättningar – känner sig välkomna och stimulerade, stärks den akademiska verksamheten.

För excellent forskning och utbildning på Campus Alnarp krävs bland annat funktionella lokaler och samband. För den naturvetenskapliga verksamheten ställs krav på nära samband mellan laboratorier, växthus och försöksfält. Samtidigt behövs rationella och flexibla kontors- och undervisningslokaler som främjar samarbete och aktiv kunskapsinhämtning. De verksamheter som fokuserar på gestaltning, skötsel och socialt orienterade frågor kräver lokaler som stimulerar möten och främjar tvärkopplingar. Lokaler behövs även för att möta framtidsutmaningarna i skärningspunkten mellan akademi och samhälle.

Sambandet mellan det tätare inre campus och jordbruksmarken på yttre campus är unikt och avgörande för Alnarps framtid som grönt kunskapsnav. All jordbruksmark behöver betraktas och hanteras som kritisk forskningsinfrastruktur och kopplingarna mellan inre och yttre campus kan stärkas för att potentialen i Alnarps strategiska läge ska komma till sin rätt.

Fokusområden för utveckling mot mer moderna och inkluderande miljöer för lärande och forskning:

- modernisering/ utveckling av befintliga byggnader och tillbyggnader för de funktioner som befintliga byggnader inte på ett rimligt sätt kan anpassas för
- utveckling av flexibla ytor som inbjuder till storskaliga tester, forskning, demonstration och innovation
- involvering av studenter i campusutvecklingen och prioritering av ytor för studentinitiativ
- utveckling av kopplingar mellan yttre och inre campus
- fortsatt utveckling av lärmiljöer utomhus.

Strategi 3: Värna och utveckla odlingslandskap, park och bebyggelse samt naturvärden och kulturhistoriska värden (mål 2, 3 och 4)

Campus unika identitet som historisk plats och naturmiljö bevaras och framtidssäkras genom medveten och varsam utveckling av odlingslandskap, parkmiljöer och bebyggelse.

Kårernas aktiviteter bidrar till ett levande campus.

Landskapet och de gröna miljöerna utgör de enskilt viktigaste delarna i Alnarps unika identitet och dragningskraft. Här finns stora kvaliteter och upplevelsemässiga värden så väl som omfattande ekosystemtjänster som behöver värnas och utvecklas med varsamhet. Alnarpsparken rymmer exempelvis oersättliga naturvärden i form av ädellövskog med lång kontinuitet, ett stort antal jätteträd och en betydande artrikedom. Parkens roll som Alnarps hjärta bör förstärkas genom varsam utveckling.

Fokusområden för bevarande och utveckling av naturvärden och ekosystemtjänster:

- utvecklingsplan för parken
- övergripande gestaltungsprogram för yttre miljö.

Även den historiska miljön är en del av Alnarps unika identitet. Åtgärder i den känsliga kulturmiljön måste planeras och utföras med varsamhet. Samtidigt är Alnarp en miljö som kontinuerligt har förändrats i samklang med samhällsutvecklingen, tekniska framsteg och förändrade behov. Nya inslag har tidigare balanserats mot värden i den historiska platsen och med tiden blivit delar av den. Så måste kunna ske även i framtiden. Välgrundade ställningstaganden krävs vid varje förändring, så att de rumsliga och funktionella kvaliteterna sätts i centrum och området successivt förstärks i sin karaktär. För att Alnarp ska kunna bibehålla och utveckla sin relevans som kunskapsmiljö och attraktivt campus behöver byggnader som SLU lämnar utvecklas för ny användning. De bör ses som en resurs där student- och forskarbostäder samt näringsliv i linje med visionen kan ta plats.

Fokusområden för bevarande och utveckling av kulturarvet Alnarp:

- underhållsplaner och vårdprogram för den byggda miljön
- utveckling av stationen som en del av kulturmiljön
- strategier för kompensation av naturvärden vid framtida exploatering
- strategier för kompensation av pedagogiska och forskningsmässiga värden vid framtida exploatering.

Parkens vård och utveckling är central för Alnarp.

Strategi 4: Synliggör campus som en inspirerande och pedagogisk mötesplats (mål 3 och 4)

Campus synliggörs och utvecklas för att stärka sin relevans i regionen och bidra till att SLU:s särskilda kompetenser får genomslag utanför universitetet. Genom inspirerande och välkomnande mötesplatser främjas gemenskap och samverkan – inom akademien, studentlivet och med samhället.

Som ett litet universitet med ett särskilt sektorsuppdrag verkar SLU i en region där större lärosäten dominerar i synlighet och räckvidd. Det gör det än viktigare att tydliggöra och stärka campusets roll – både som lärandemiljö och som en resurs för forskning, samverkan, kunskapsutbyte och som förebild för hållbar utveckling. Campus behöver synliggöras och utvecklas för att bibehålla och förstärka sin relevans i regionen och för att bidra till att SLU:s särskilda kompetenser får genomslag utanför universitetets gränser.

Besökare i form av en intresserad allmänhet bidrar till att sprida kunskap och öka medvetenheten om SLU:s verksamhet. Natur- kultur- och idrottsevenemang kan stärka allmänhetens bild av och koppling till SLU. Genom att skapa inspirerande och välkomnande mötesplatser främjas gemenskap och samverkan – inom akademien såväl som med det omgivande samhället.

När antalet besökare ökar är det avgörande att tydliggöra Alnarps identitet som en utpräglad universitetsmiljö – för att marknadsföra SLU, för att bevara ett starkt campus och för att bevaka kärnverksamhetens intressen.

Fokusområden för utvecklingen av Alnarp som en inspirerande och pedagogisk mötesplats och skyltfönster för SLU:

- Identifiera strategiska punkter för att marknadsföra SLU och informera allmänheten om verksamheten som pågår på Alnarp.
- Identifiera platser där allmänheten och verksamheten möts, och utnyttja potentialen i dem.

Sundsvägens nuvarande utformning. Bilden är tagen öster om spåret i riktning mot Alnarpsgården.

- Arbeta med testbäddar för att visa upp forskningen i campusmiljön.
- Utredda möjligheten att klassa campus växtsamlingar som en botanisk trädgård.
- Tillämpa konsekvent skyltning och strategisk namngivning av exempelvis hållplatser och torgplatser.
- Tydliggöra vilka ytor som är öppna för allmänheten och vilka som endast bör vara tillgängliga för universitetsverksamheten, på kort och lång sikt. Använda gestaltning, skyltning och fysiska avgränsningar.
- Synliggör kårernas aktiviteter och verksamheter och se över möjligheten att utöva dessa, både i utemiljön och kårlokaler.
- parkeringsstrategi för att balansera efterfrågan mot utbud
- samordnad strategi för transporter och logistik inom campus
- lösningar för förflyttning av lantbruksmaskiner efter Sundsvägens stängning.

Orienterbarhet

Alnarp kan upplevas som svårorienterat. Bebyggelsen är spridd och byter riktning, liksom de gator och stråk som länkar samman området.

Fokusområden för att förbättra orienterbarheten på campus:

- Alnarps särart med flera lokala centra värnas, en egen Alnarpslogik baserad på ett finmaskigt nät, tydlighet i hierarkier för gator och stråk
- torgbildningar i samband med noderna
- Sundsvägen som ett utvecklat campusstråk
- namngivning av gångstråk
- konst som stöd för orienterbarheten
- tydligare skyltning.

Strategi 5: Förbättra tillgänglighet och hållbar mobilitet (mål 1, 2, 3 och 4)

Campus utvecklas med fokus på hållbar mobilitet. Gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras och stärks. Det ska vara enkelt och tillgängligt för alla att röra sig till och inom campus.

Campus Alnarp är idag i stor utsträckning utformat på bilens villkor. Det nya tågstoppet har potentialen att markera starten på en ny era med prioriteringar grundade i upplevelsevärden och hållbar utveckling.

Fokusområden för utveckling mot mer hållbar mobilitet:

- gestaltning av busshållplats och tågstopp som attraktiva och trygga platser för resande, som manifesterar Alnarps forsknings- och kunskapsprofil och tar tillvara SLU:s unika kompetens i arbetet med utformningen
- utbyggnad av infrastrukturen för gång- och cykel inklusive väderskyddad cykelparkering, laddmöjligheter och tillgång till tryckluftspump
- anpassningar i vägnätet för att hantera förskjutning av flöden för motortrafik inom campus
- förskjutning av parkeringar från skyltlägen på centrala campus mot områdets utkanter

Strategi 6: Komplettera med funktioner och verksamheter som bidrar till ett attraktivt, levande och tryggt campus (mål 3 och 4)

Ett blomstrande näringsliv och ett utvecklat utbud av service, bostäder, rekreation och sociala miljöer bidrar till att stärka campus som en attraktiv helhetsmiljö.

Lugnet och stillheten i Alnarp upplevs av många som en kvalitet och en del av Alnarps identitet. Samtidigt finns tydliga fördelar med och starka önskemål om en mer levande miljö med aktiviteter över dygnet, tillgång till service och mer mötesplatser. Utveckling mot ett mer attraktivt och levande campus inkluderar planering och åtgärder inom ett flertal områden:

Restaurangen, i folkmun kallad "Syltan", är Alnarps viktigaste mötesplats.

Näringsliv

Möjligheten att bedriva näringsliv på campus är viktig för att forskning, idéer och initiativ som uppstår i kunskapsmiljön ska kunna spridas och utvecklas till företag. Synergier med akademien kan skapas avseende såväl kunskapsutveckling, innovation och fysiska faciliteter som lokaler för möten och ytor för försök och tester. Näringslivet har också en viktig uppgift i att förse campus med olika typer av service och aktiviteter som gynnar en attraktiv campusmiljö. Tågstoppet kommer att knyta Alnarp tätare samman med omgivningen, främst Malmö och ger förbättrade möjligheter att locka näringslivet till Alnarp.

Fokusområden för att gynna näringslivsutvecklingen på campus:

- fortsatt utveckling av Green Innovation Park som en värdeskapande arena för möten mellan akademi, näringsliv och samhälle
- det centrala utvecklingsområdet med tidigare lokaler för Svensk Maskinprovning som en resurs för ett växande näringsliv
- samverkan med Lomma kommun om helhetslösningar för näringslivet där Alnarp och Mellangård kan utgöra delar av en helhetslösning som även inkluderar kommunens mark vid Malmövägen
- i samarbetet mellan SLU, Akademiska hus och Lomma kommun arbetas en näringslivsprofil fram för önskat näringsliv på campus, både universitetsnära och stödjande.

Tillgång till service

Det finns en stor utvecklingspotential i serviceutbudet på Campus Alnarp.

Fokusområden för ett förbättrat serviceutbud på campus:

- lösning för försäljning av dagligvaror
- breddat utbud av mat (ytterligare restaurang, café, pub, foodtrucks)
- hunddagis/ hundstall
- gårdsbutik eller farmers market.

Bostäder

Ett attraktivt utbud av bostäder på campus är viktigt för universitetets konkurrenskraft. Fler boende på campus skapar underlag för service och mer turtät kollektivtrafik. Boende befolkas campus nattetid vilket gynnar tryggheten.

Fokusområden för utveckling av bostäder på campus:

- fortsatt renovering och uppdatering av de studentbostäder som har lägre standard idag
- ett breddat utbud med fler boendeanternativ för studenter och forskare
- i första hand konvertering av befintliga byggnader, i andra hand nybyggnad
- praktiska lösningar för ökat utbyte mellan olika studentgrupper.
- till skapa mer ytor för social interaktion
- utreda möjligheten att upplåta mark för byggande av andra typer av bostäder.

Trygghet

Ett mer levande campus är tryggare och tenderar att upplevas mer attraktivt för alla som vistas på området.

Fokusområden för att öka den faktiska och upplevda tryggheten på campus:

- förbättrad belysning utomhus
- stråk som kan stärkas och befolkas
- utveckling av baksidor
- utökad samverkan kring aktiviteter på campus över dygnet och över året.

Konst

Konst på campus bidrar förutom till rena skönhetsvärden även till en starkare platsidentitet och en rikare helhetsupplevelse.

Fokusområden för utvecklingen av konst på campus:

- övergripande vision för konsten på campus
- konst som en del av kommande större utvecklingsprojekt.

Utvecklingsförslag för inre campus

Vision, mål och strategier omsätts nedan i ett antal konkreta utvecklingsförslag för inre campus. Varje förslag kommer att behöva fördjupas och i många fall prövas genom exempelvis samråd, antikvarisk konsekvensbedömning och tillståndsprövning.

UTVECKLINGSFÖRSLAG MED 5-ÅRSPERSPEKTIV

▶ Entréer

Genom gestaltning och skyltning kan inre campus entrépunkter bidra till synlighet och tydlighet för SLU Alnarp. Varje entrépunkt har sina specifika förutsättningar och bör studeras individuellt.

Alnarpsparken, Västerskog och Tor Nitzelius park

Parkerna behöver värnas och vårdas, och det första viktiga steget i det arbetet är att ta fram underhålls- och utvecklingsplaner.

Dagvatten- och bevattningsdammar

På inre Alnarp har tre områden lokaliserats som möjliga för utveckling av dammar. Tillsammans skulle de kunna täcka stora delar av bevattningsbehovet och samtidigt fungera som öppna system för hantering av dagvatten. En hög ambitionsnivå måste hållas i en vidareutveckling av dessa avseende innovation, gestaltning, ekosystemtjänster och kulturmiljö.

Platsspecifika utvecklingsförslag

1. Stationsområdet

Station SLU Alnarp kommer att ge möjlighet att presentera Alnarps unika miljö redan vid avstigningen. Stor vikt måste läggas vid utformningen av stationen som det första mötet med Campus Alnarp, och möjligheten att integrera stationen med Landskapslaboratoriets värden bör tas till vara. I samband med anläggandet av stationsområdet uppstår behov för dränering av vatten. Detta bör vara en prioriterad del i utformningen och kan tillsammans med andra åtgärder också utvecklas till en permanent förlängning av Västerskogs öppna system, norr om Sundsvägen.

2. Västra noden

I Västra noden planeras för att samla fem institutioner i moderniserade och utbyggda lokaler. Entréplatsen mot stationsområdet kan utvecklas som en pendang till Alnarpsgårdens torg och stärka platsen som en av campus noder. När Sundsvägen bryts finns också förutsättningar att knyta samman Västra noden i norr och Sortimentet i söder. Ytorna öster om Västra noden reserveras för eventuella ytterligare framtida utbyggnader.

3. Smedjevägen/Växtskyddsvägen

Smedjevägen/ Växtskyddsvägen behöver breddas och utvecklas för att kunna ta hand om dagens och framtidens trafik på ett tydligt och säkert sätt. Med tiden kommer gatans betydelse för flöden till norra delen av campus att öka.

4. Östra entréerna

Entréerna mot öster behöver utvecklas och manifestera mötet med campus genom utformning och skyltning. Den sydöstra entrén bör omformas i mötet med Kungsgårdsvägen till en tydligare entréplats. Infarten vid Smedjevägen bör utvecklas på ett sätt som även lyfter fram Hovbeslagarskolan. Busshållplatserna bör omformas till en säkrare, tydligare och mer välkomnande platsbildning.

5. Sundsvägen

När motortrafikflöden förskjuts till andra gator skapas möjlighet att utveckla gaturummet mer på gåendes och cyklisters villkor. Den nya Sundsvägen blir ett attraktivt och innovativt campusstråk som manifesterar Alnarps unika profil och bidrar till att läka samman de norra och södra delarna. Med utvecklade platsbildningar över gatan kan kopplingarna utvecklas än starkare. Genom att minska Sundsvägens dominans förstärks Alnarps flerkärniga grundstruktur.

6. Centrala utvecklingsområdet

Utveckling och aktivering av det centrala utvecklingsområdet be-

höver prioriteras. Här finns de bästa förutsättningarna att levande-göra campus, bidra till ökad trygghet och förstärka kopplingarna i både öst-västlig och nord-sydlig riktning. Området är stort och kan utvecklas för både SLU och externa aktörer. Den tomställda maskinprovningshallen har arkitektoniska kvaliteter som kan lyftas fram. Även kallförrådet har kvaliteter, men är svår att anpassa för annan verksamhet. I det fall ytan tas i anspråk för annan bebyggelse bör befintlig byggnad dokumenteras. Söder om maskinhallen ligger restaurangen som kan utvecklas och synliggöras med en platsbildning och ny entré mot öster. På sikt har restaurangen tillsammans med det centrala utvecklingsområdet potential att utvecklas till en stark centrumpunkt för hela området.

7. Plaskanparken

Plaskan och dess närmiljö har sedan länge varit separerad från sin ursprungliga kontext som en del av det historiska park- och institutionsområdet. En viktig del av campusutvecklingen blir att läka samman detta område och därmed förstärka dess kvaliteter och den ursprungliga grundstrukturen.

8. Forskningsytor och genbank

Trädgårdslaboratoriet och ytorna öster om Kungsgårdsvägen, som i tidigare campusplan pekats ut som ett möjligt utbyggnadsområde, värnas och prioriteras som långsiktiga forskningsytor och genbanksmark. Den tekniska infrastrukturen bibehålls och utvecklas vid behov. Växthus för forskning kan ingå i utvecklingen.

UTVECKLINGSFÖRSLAG MED >10-ÅRSPERSPEKTIV

9. Pelousen

Pelousen behöver värnas eller utvecklas vidare med försiktighet. Den är ett centralt landskapselement för campus och här finns även värdefulla ängsytor. På Pelousen finns en av campus topografiska lågpunkter, vilket gör att ytan bör ingå i fortsatta utredningar om vattenhanteringen. Med en omsorgsfull utformning kan Pelousen behålla sin ursprungliga rumslighet och betydelse men samtidigt ges ny mening inför framtiden. Pelousen används idag för olika aktiviteter som idrott och om plats tas i anspråk för vattenhantering behöver alternativa ytor iordningsställas för dessa funktioner. Pelousens förlängning är en intressant plats för framtida studentinitiativ.

10. Norra utbyggnadsområdet

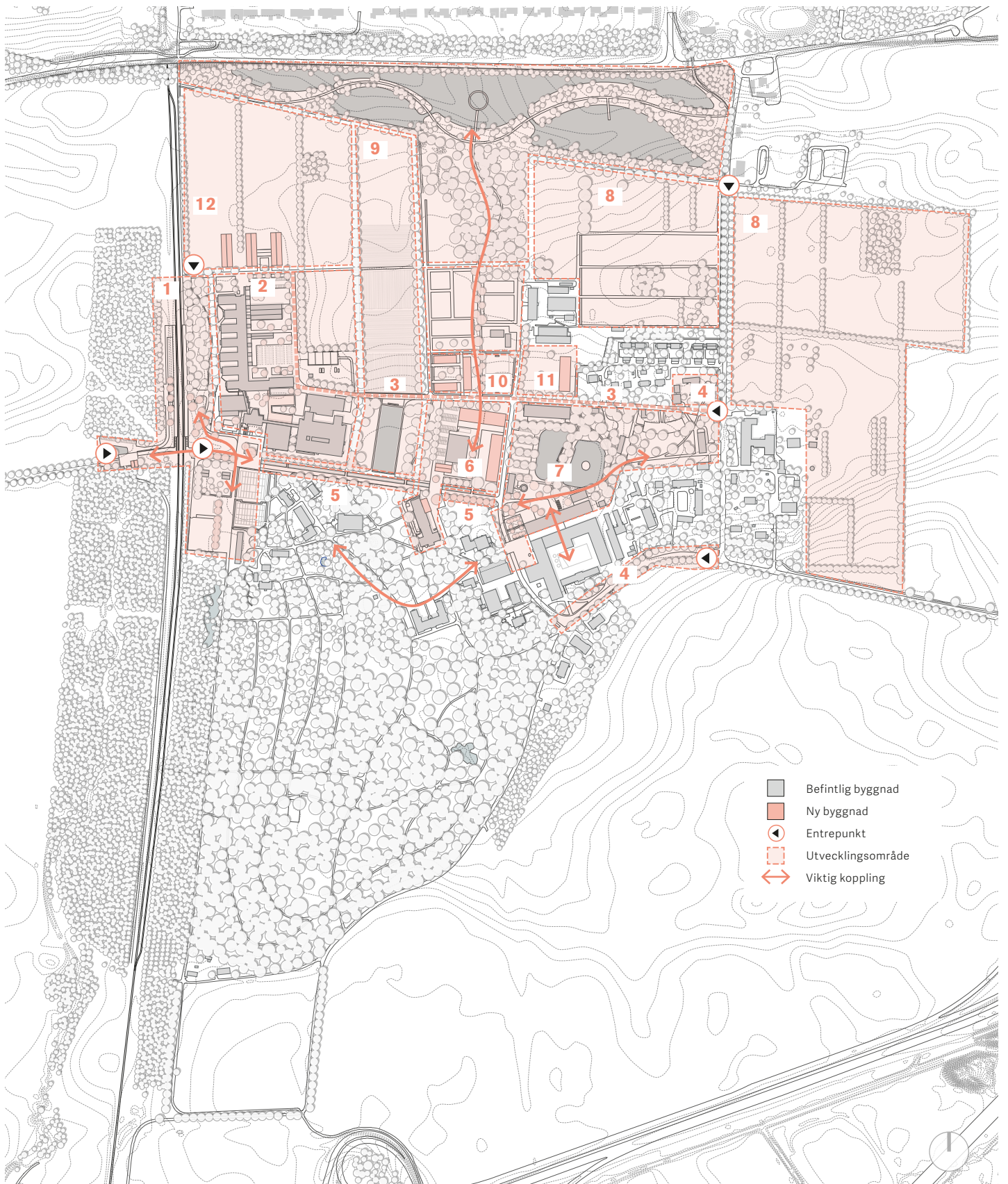
Det norra utvecklingsområdet utgör den största sammanhängande utvecklingsbara ytan för eventuell framtida bebyggelse på campus och utgör därmed en viktig reserv för framtida okända behov. Samtidigt finns mer närtida behov av en omhändertagen miljö som bidrar till campus. Bebyggelse, exempelvis i form av studentbostäder placeras lämpligen i första hand längs Växtskyddsvägen. Den norra delen av området kan användas för innovation, studentinitiativ, testbäddar och levande laborations- och forskningsytor för SLU och anslutande verksamheter (exempelvis Grobruken). Även lösningar för hållbar energiproduktion som solceller kan prövas på området.

11. Expansionsyta för Nordgen

Ytan söder om Nordgen är reserverad som expansionsyta för Nordgens verksamhet.

12. Nordvästra utvecklingsområdet

Det stationsnära läget gör att fastigheten i nordväst, som ägs av Lomma kommun, lämpar sig väl för utveckling av bostäder, verksamheter eller annan för platsen lämplig markanvändning. Området skulle även kunna innehålla faciliteter eller funktioner som bidrar till att stärka Alnarp som besöksmål. Innehåll och omfattning behöver utredas och utvecklas i nära dialog med övriga aktörer för att skapa en god helhet med fokus på platsens förutsättningar och behov. Utveckling av området skulle bidra till ökad trygghet genom mer liv på campus.

Utvecklingsförslag för inre campus

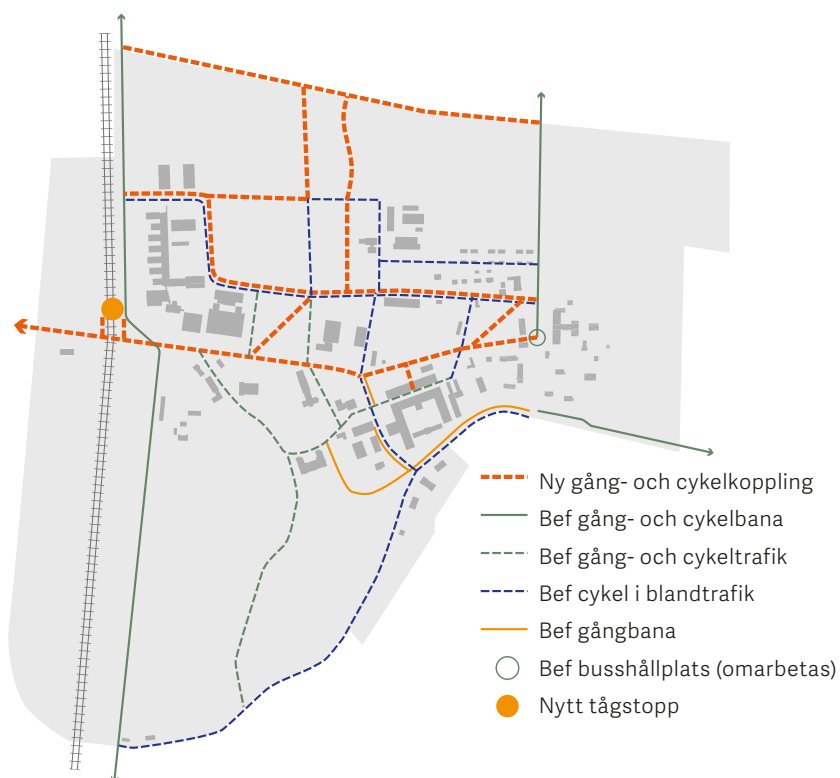
Diagrammen nedan visar exempel på hur inre campus fysiska miljö kan utvecklas i linje med visionen.

Utvecklingsförslag för gång och cykeltrafik

Grundstrukturen med många sätt att röra sig till fots mellan byggnaderna och genom parken värnas och förstärks. Kopplingen från busshållplatsen genom Plaskanparken förstärks. Växtskyddsvägen får en anvisad gångbana för att öka tryggheten.

De norra delarna av campus tillgängliggörs genom en ny öst-västlig och en ny nord-sydlig koppling för gång och cykel.

Cykeltrafik tillåts på huvudstråken genom parken.

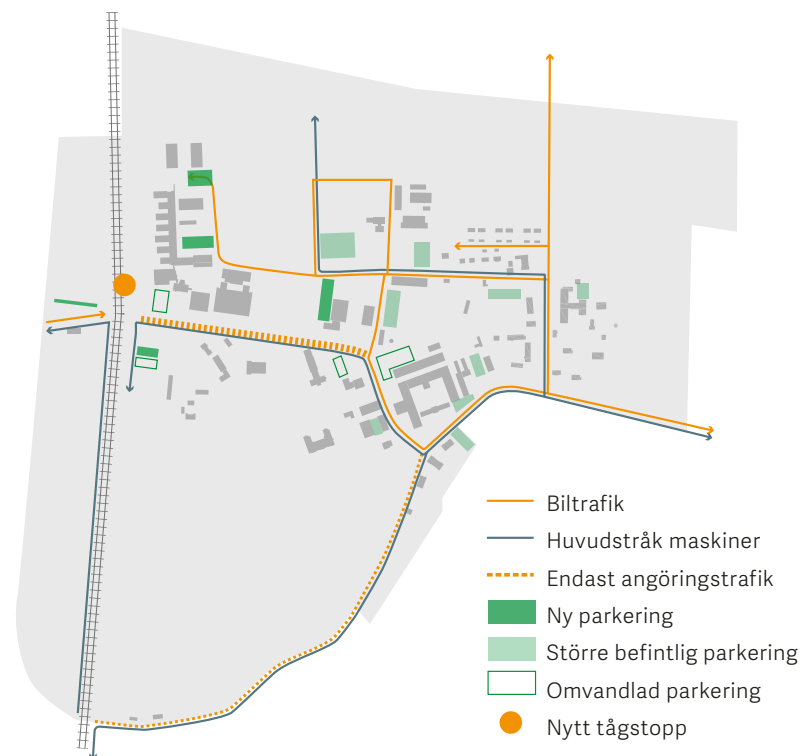

Utvecklingsförslag för biltrafik och parkering

Biltrafik längs Sundsvägen begränsas och Växtskyddsvägen blir viktigare som huvudstråk för bil. Parkeringsplatserna söder om Sundsvägen och i centrum av campus flyttas, bortsett från ett mindre antal tillgängliga parkeringsplatser.

Beläggningsmätningar visar att det idag finns gott om ledig parkeringskapacitet på centrala campus, vilket skapar möjligheter för omlokalisering och avveckling av parkeringsplatser. Det frigör högkvalitativa ytor för campusutveckling med fokus på grönska och sociala ytor. Genom att placera parkeringarna vid strategiska målpunkter ökar tydligheten för besökare och onödig biltrafik i området minimeras.

Det finns dock ett behov av att hantera tillfällig parkering vid stora evenemang som genererar många besökare till campus. Frågan bör utredas vidare.

Utvecklingsförslag för grönstruktur

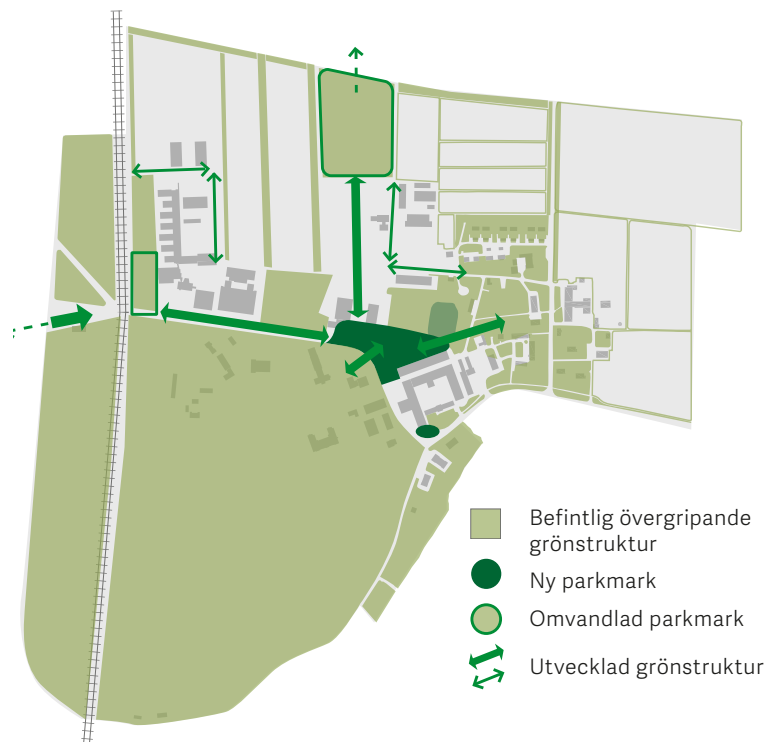
Utvecklingen av den gröna strukturen handlar i första hand om att ta vara på befintliga kvalitéer och ekosystemtjänster genom förädling, sammankoppling och komplettering.

Genom att omvandla Sundsvägen och omlokalisera den skrymmande parkeringsplatsen vid Alnarpsgården öppnas möjligheten att länka samman plaskan-området med den anslutande parken från söder. Ny högkvalitativ park kan anläggas i hjärtat av Campus Alnarps.

I omvandlingen av Sundsvägen utvecklas en robust, blå-grön struktur i öst-västlig riktning som prioriterar gående och cyklister men tillåter nödvändiga transporter, exempelvis leveranser till Biotronen.

Genom att succesivt förädla de norra delarnas befintliga träd, trädtrader och grönområden och förankra dem mot befintliga och mer utvecklade, gröna strukturer i söder blir campusområdet till en sammanhängande helhet.

En tydlig grön struktur utvecklas mellan Sundsvägen och den blandade lövskogen i norr.

Utvecklingsförslag för dagvatten och bevattning

Diagrammet pekar ut områden som topografiskt utgör naturliga lågpunkter på inre campus. Dessa platser kan vara möjliga att vidareutveckla till dammar/ uppsamlingsområden som reglerar dagvatten, skyfall och magasinering av bevattningsvatten. Diagrammet visar även på möjligheten att utveckla svackdike/ regnbäddsanläggning i omvandlingen av Sundsvägen.

Det finns flera alternativ för bevattning på området öster om Kungsgårdsvägen - vatten skulle kunna ledas från Plaskan och det finns ytterligare lokala lågpunkter i de östra delarna.

Det omgivande landskapet tillsammans med småskaliga variationer i topografi är styrande för hur vatten rör sig varför det inte kan hanteras som en isolerad företeelse. Det finns unika resurser inom campus att lösa olika behov och samtidigt skapa demonstrationsexempel med formgivning av topografi för hållbar dagvattenhantering.

Utveckling och anläggning av dammar och system för vattenhantering behöver göras med stor omsorg om miljöns stora kulturhistoriska, ekologiska, forskningsmässiga, pedagogiska och rekreativa värden. Vattensituationen behöver utredas utifrån perspektiven grundvatten, dagvatten, dräneringsvatten, akvifersystem, skyfallsproblematik och behov av bevattningsvatten. Utvecklingen bör ha ett ekosystemtjänstperspektiv med fokus på innovativa och pedagogiska lösningar.

Inre campus - utvecklingsscenario 2045

Campusplanens strategiska ställningstaganden och förslag till campusutveckling illustreras här i en idéskiss för inre campus. Detta utvecklingsscenario utgör ett exempel på hur Alnarp efter utveckling i linje med campusplanen skulle kunna te sig år 2045. Bilden visar på möjligheter, inte detaljerade lösningar. Varje utvecklingsförslag kräver sin egen process för stegvis konkretisering och beslut.

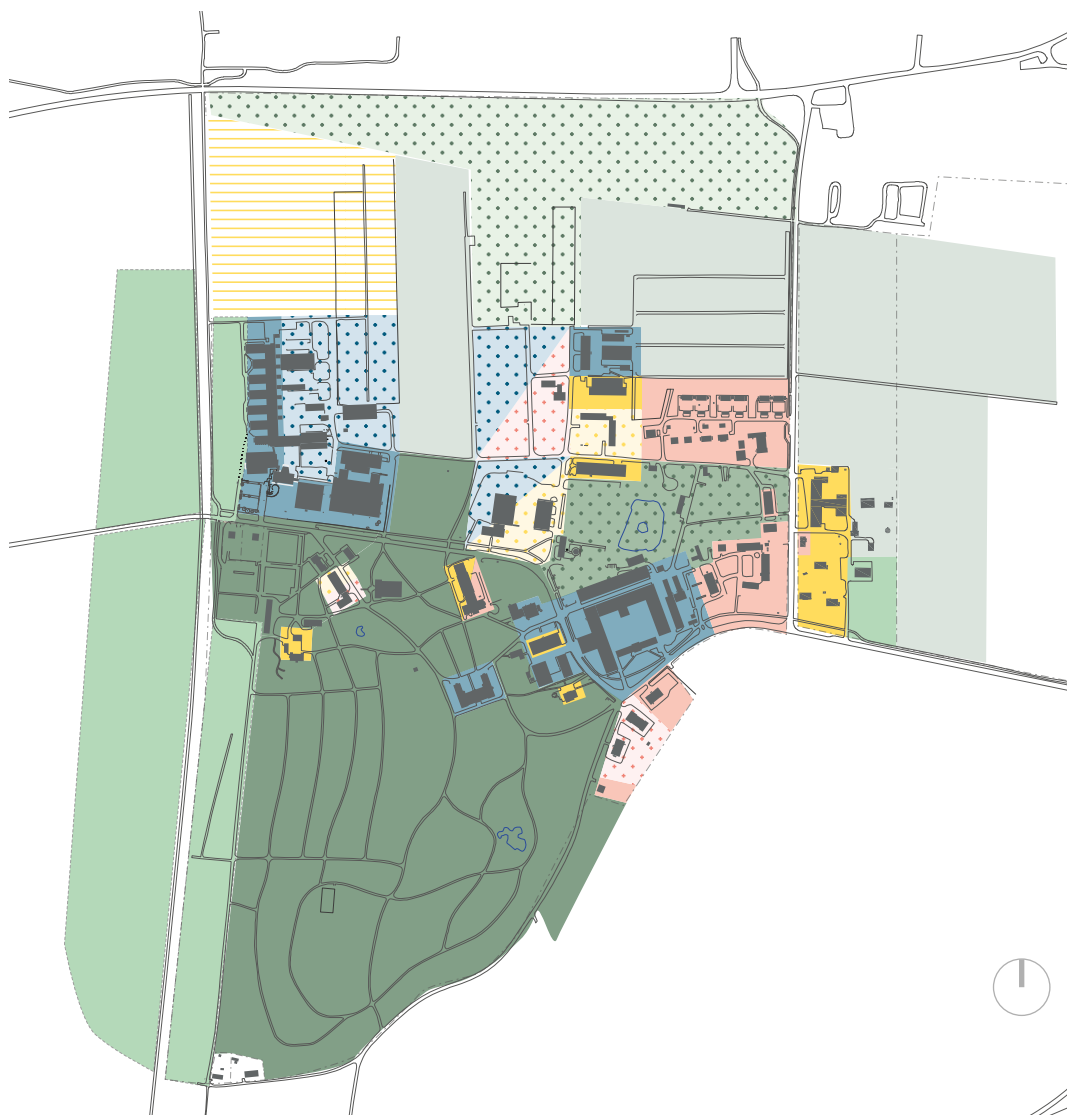

FRAMTIDA MARKANVÄNDNING PÅ INRE CAMPUS

Markanvändningsplanen utgör ramverket för den framtida utvecklingen och säkerställer att marken används på ett hållbart och effektivt sätt, samtidigt som den tar hänsyn till både nuvarande och framtida behov. Den sammanfattar utvecklingsscenariot som illustreras i denna campusplan, men skapar även förutsättningar för en mängd andra scenarier.

Markanvändningen på campus kommer att påverkas av Västra noden-projektet, som koncentrerar SLU:s verksamhet till de två noderna och slottet. I anslutning till Vegetum finns ytterligare framtida expansionsytor. En viktig utvecklingsyta

är det centrala utvecklingsområdet, som idag saknar verksamhet. I tomställda byggnader i parken finns möjlighet att tillskapa studentbostäder. Norr om det centrala utvecklingsområdet finns möjlighet att tillskapa expansionsytor för SLU och studentbostäder. Ytan söder om Nordgen är reserverad som expansionsyta för den verksamheten. Restaurangen har möjlighet att utvecklas på parkeringen öster om byggnaden. På kommunens fastighet finns möjlighet för utveckling av bostäder eller lokaler för näringsliv.

Framtida markanvändning inre campus

- Fredad forskningsinfrastruktur
- Park
- Park utveckling
- Landskapslaboratorium
- Landskapslaboratorium utveckling
- Lomma kommun utveckling

- SLU
- SLU utveckling
- Näringsliv
- Näringsliv utveckling
- Studentbostäder
- Studentbostäder utveckling

Drönarfoto över sortimentsträdgårdarna med en av utomhuslärmiljöerna i bakkant

Utvecklingsförslag för yttre campus

På yttre campus ligger fokus för utvecklingen i första hand på att värna den unika forskningsinfrastruktur som jordbruksmarken utgör, och bevara resursen inför framtiden. Ett annat fokus är att utveckla yttre campus som ett föredöme inom hållbarhet, och se yttre campus potential för att ytterligare stärka Alnarps attraktivitet för studenter.

UTVECKLINGSFÖRSLAG MED 5-ÅRSPERSPEKTIV

Bevattningsdammar

Eventuella bevattningsdammar bör utredas vidare med fokus på behov, läge och utformning.

► 1. Alnarps yttre entréer

Tydlig och genomarbetad skyltning bör utformas och markera de punkter där man rör sig in på SLU:s ägor.

2. Sundsvägens allé

Den befintliga trädraden av oxlar och hästkastanjer som kantar Sundsvägen mellan Malmövägen och Alnarp är en bärande struktur som idag förfaller. Det är av stor vikt att reparera och utveckla den inför framtiden.

3. Cykelvägen mellan Alnarp och havet

När Sundsvägen stängs av för biltrafik är det viktigt att värna och utveckla vägen som länk för gång- och cykeltrafik mellan Alnarp och havet. Detta ligger i såväl campus som i de omgivande kommunernas intresse.

4A. Gränszonen

Alnarp som helhet kan förstärkas och avtecknas tydligare genom en riktningsstyrd utveckling av gränszonen mot omgivningen. Rent strukturellt är det intressant då det kan förstärka den visuella upplevelsen och tydliggöra gränsen. Gränszonen är även en möjlighet att synliggöra SLU för den stora mängd fordon som passerar på E6 längs den östra gränsen.

Ägora är stora och med varierande förutsättningar, vilket talar för ett varierat angreppssätt. Utvecklingen av en gränzon är avhängig en nära samverkan mellan jordbruksdriften och akademien. Ett första steg i arbetet blir att definiera en möjlig gränzon och dess utbredning runt hela yttre campus samt vilka delar av den zonen som kan utformas som mer permanent respektive tillfällig. En gränzon med mindre permanent karaktär anläggs längs yttre campus gräns. Ängsblandningar, annueller och perenner kan anläggas utifrån de olika delarnas förutsättningar.

5. Mellangård och Lönnstorp

Lokaler för undervisning, laboratorier och näringsliv bör utvecklas.

UTVECKLINGSFÖRSLAG MED >10-ÅRSPERSPEKTIV

4B. Ekologisk korridor

Området utvecklas till en mer permanent gränszonsdel. Genom att skapa förutsättningarna för ett vegetativt band med fältskikt, buskskikt och träd skapas en ekologisk korridor med öst-västlig riktning som är värdefull som spridningskorridor i det stora landskapet och del av angränsande vegetationsstrukturer.

4C. Ekologisk korridor

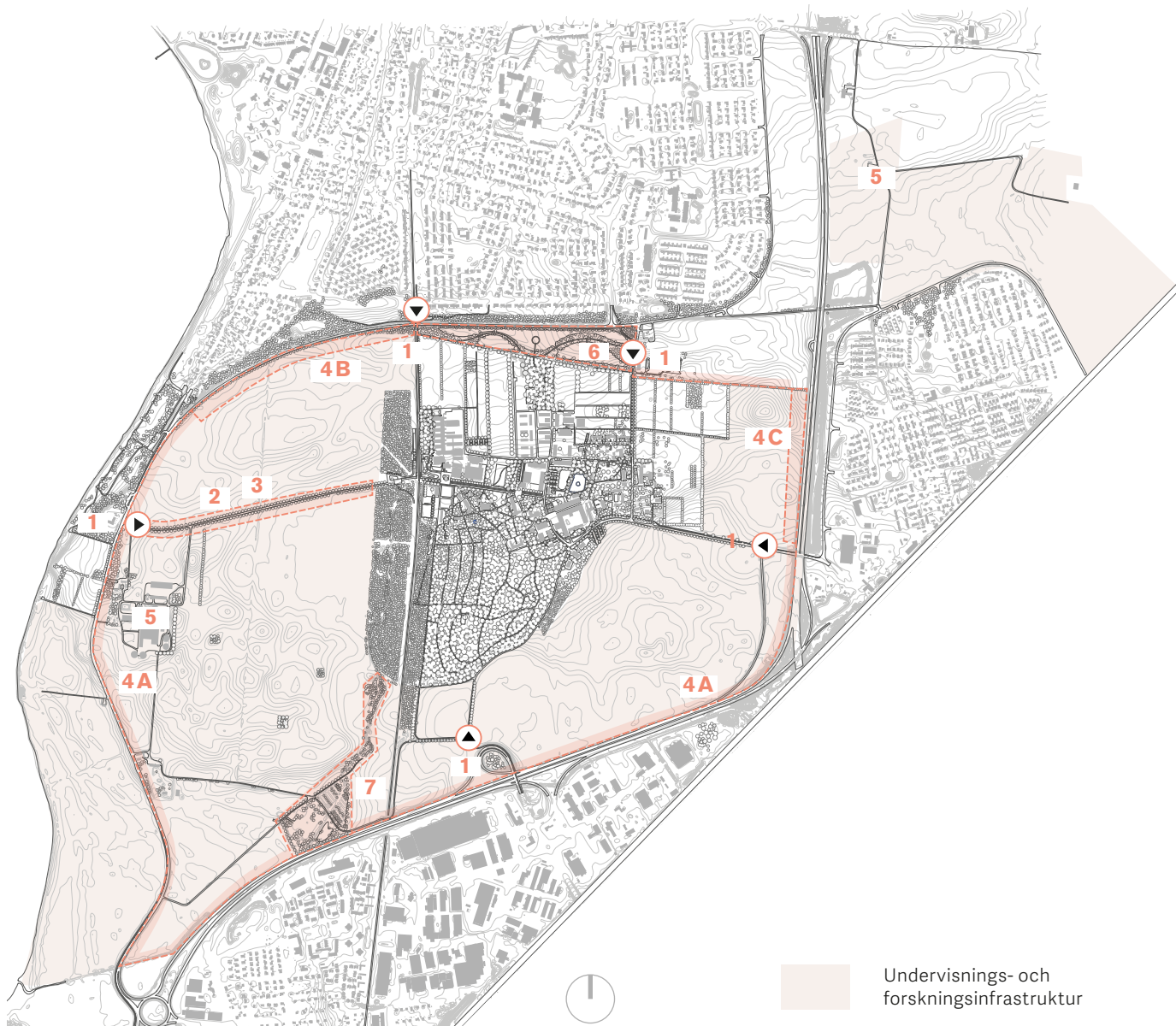
Hanteringen av bullerproblematik utformas med gränzonen i beaktande. Området bör utvecklas som ekologisk korridor och kan planteras med träd då den blir av permanent karaktär.

6. Norra våtmarken

Fälten norr om inre campus lämpar sig för omvandling till våtmark och forskningsområde för vattenfrågor med fokus på såväl innovation och hållbarhet som rekreativa och upplevelsemässiga kvaliteter. Området kan utvecklas i samverkan med Lomma kommun och ingå i en helhetslösning tillsammans med ett eventuellt våtmarksområde nordöst om Kungsgårdsvägen. Området bör utvecklas som våtmark i kombination med träd, buskar, markvegetation och tillgängliga gångar och spänger. Dels för att motverka storfågelproblematik (gäss i stora mängder) dels för att stärka rekreativa synergieffekter likt de som utvecklats över tid i landskapslaboratoriets olika delar.

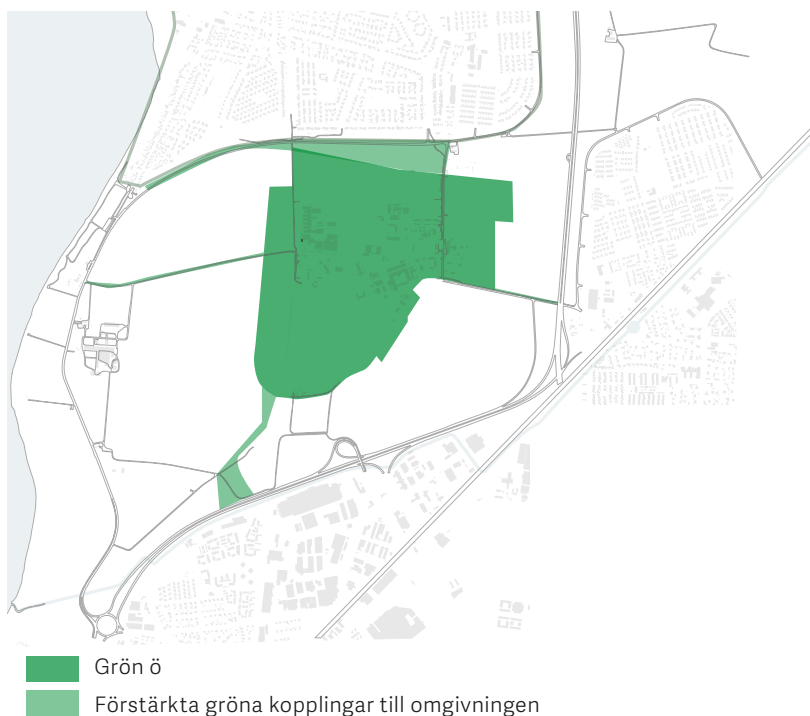
7. Vattenlabbet

Det påbörjade arbetet med öppen dagvattenhantering i Västerskog har potentialen att utvecklas vidare. Området mellan Västerskog och Alnarpsån som är recipienten, lämpar sig väl för forskning och innovation kring öppen hantering och rening av vatten. En ekologisk korridor och en utvecklad möjlighet för rörelse i det stora landskapet.

Utvecklingsförslag för yttre campus

Diagrammen nedan redovisar viktiga aspekter som påverkar landskapsbild och flöden på yttre campus och hur de kan värnas och utvecklas:

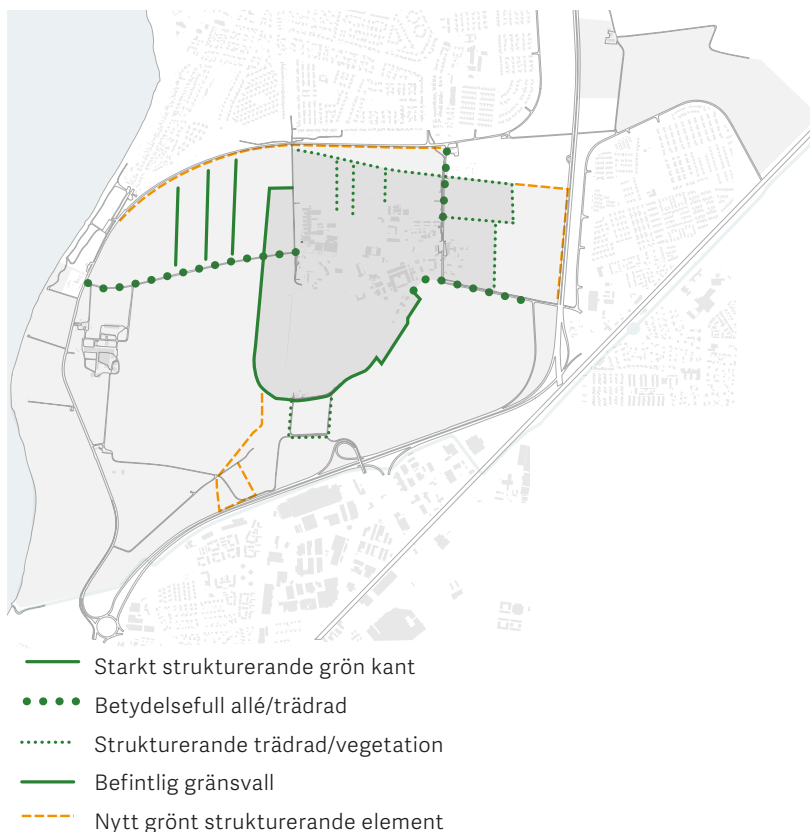

Utvecklingsförslag för den gröna ön

Alnarpsområdet med sin park och byggnadsmiljö har genom historien ofta beskrivits som en grön ö i ett storskaligt odlingslandskap. Metaforen är lätt att förstå för den som närmar sig Alnarp från söder och väster, där tät skog möter de öppna åkrarna.

I öster är gränsen inte lika påtaglig, men ändå närvarande på avstånd. Men i norr, där den försänkta Malmövägen avgränsar campus, är den gröna ön inte längre avläsbar i landskapet. Kanske är det idag mer relevant att prata om Alnarp som en halvö istället för en ö?

De norra delarna av inre campus, mötet med Malmövägen och i förlängningen Lomma är i dag underutvecklade men har potential att utvecklas i en riktning som gynnar både SLU, Lomma och djurlivet. Att utveckla sammansmältningen som landskapsrum, snarare än som en byggd miljö, påverkar inte landskapsbilden negativt.

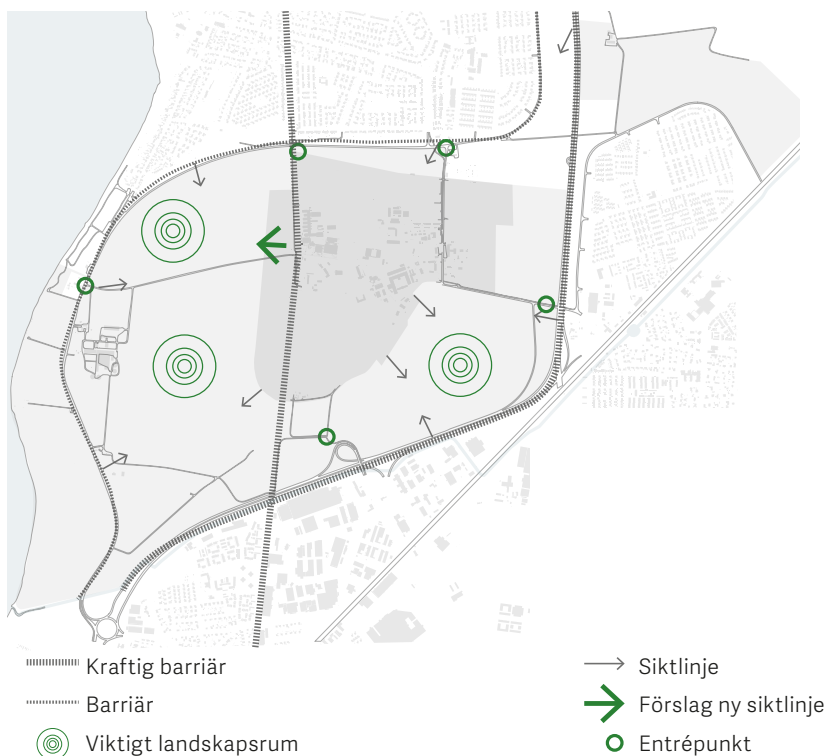

Utvecklingsförslag för strukturerande element

I det öppna jordbrukslandskapet skapar riktningbärande, linjära element som alléer och trädränder samt höga eller högt liggande objekt, orientering och riktning i det omgivande landskapet.

Parken är med sin skog Alnarps tydligaste strukturerande element. Läplanteringarna av poppel i nordsydlig riktning, alléerna längs Sundsvägen och Kungsgårdsvägen samt de trädbevuxna gränsvallarna i norr och i väster utgör på samma sätt mycket tydliga linjära element. Det vidare utvecklandet av strukturer föreslås, i ett första skede, på fyra områden.

- Som avslut och avgränsning mot norr i en öst-västlig sträckning.
- Som förstärkning av Sundsvägens befintliga allé.
- Som utveckling i kombination med vall mot öster.
- Som vidareutveckling av Västerskog mot söder.

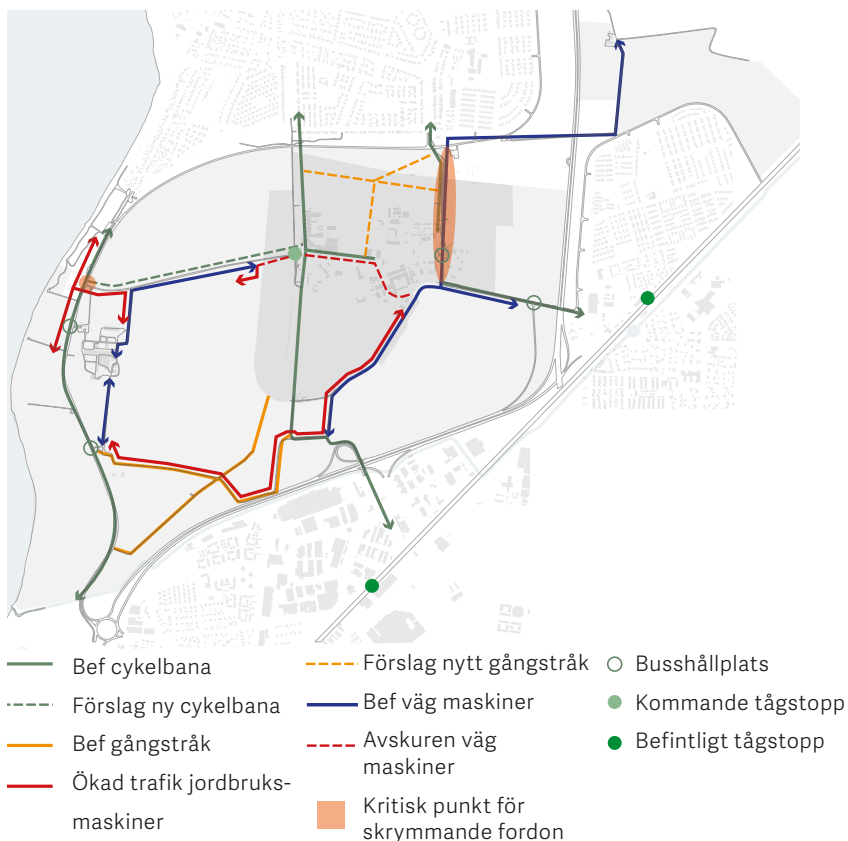

Utvecklingsförslag för barriärer, utblickar och entrépunkter

Järnvägen och de omgivande motorvägarna utgör barriärer som hindrar rörelsemönster. Motorvägen skapar även en ljudmässig barriär i området. Sundsvägens avstängning kommer att kraftigt förstärka järnvägens barriärverkan.

Innanför barriärerna finns ett antal entrépunkter till yttre campus. Entrépunkterna karaktäriseras av alléer eller trådrader. Genom att förstärka entrépunkterna med exempelvis skyltning kan yttre campus tydliggöras.

Den visuella upplevelsen av Alnarp är stark från många positioner. Kontrasten mellan det öppna landskapet och den "gröna ön" är utmärkande och måste värnas och gärna förstärkas där det går. Omvänt finns det flertalet punkter där kontakten inifrån och ut är viktig att bevara och utveckla. Stationsområdet är en plats där förankringen mellan inre och yttre Alnarp kan förstärkas med visuella grepp.

Utvecklingsförslag för mobilitet

Det befintliga huvudcykelstråket mellan centrala Lomma och Alnarp går längs järnvägen och angör Alnarp vid Sundsvägen. Ett sekundärt cykelstråk till Lomma går längs Kungsgårdsvägen. Trots att Sundsvägen saknar cykelväg väster om Alnarp cyklar många på den sträckan. När tågstoppet anläggs kommer cykelvägens dragning över Sundsvägen att förändras, men Sundsvägen kommer att fortsätta vara en viktig koppling för cyklister, vilket bör beaktas i den fortsatta utvecklingen.

Med bil nås Alnarp från trafikplats Lomma, via Malmövägen från Arlöv eller från E6 via trafikplats Alnarp och Sundsvägen. När Sundsvägen stängs kommer inre campus endast nås från öster. Detta kommer att påverka belastningen på Kungsgårdsvägen och Växthusvägen.

Lantbruksmaskiner rör sig i dag från Mellan-gård, över järnvägen och genom Alnarp för att nå fälten på östra sidan av järnvägen. Från Lönnstorp rör sig maskinerna via Kungsgårdsvägen och Svanetorpsvägen. Den kommande avstängningen av Sundsvägen kommer att påverka möjligheten för lantbruksmaskinerna att nå fälten. Alternativa lösningar behöver utredas.

Gränszonen mellan inre och yttre campus

08

Genomförande

För att säkerställa att campusutvecklingen förblir relevant och i linje med förändrade behov och förutsättningar, behöver campusplanen hållas aktuell över tid. Ett sådant arbetssätt kallas för en rullande planering. Detta arbete bygger på en strukturerad process där campusplanen kompletteras med en aktivitetsplan som konkretiserar genomförandet av planens strategier och utvecklingsförslag. Aktivitetsplanen är tänkt att vara ett dynamiskt genomförandeverktyg för campusplanen.

FORTSATT ARBETE

Akademiska Hus har en målsättning att campusplanerna ska aktualiseras vart femte år. Detta innebär att campusplanen ska genomlysas och ändrade förutsättningar och behov av ändrade ställningstaganden identifieras, inte nödvändigtvis att en ny campusplan ska tas fram. Beslut om eventuella framtida revideringar fattas av SLU:s och Akademiska Hus gemensamma övergripande styrgrupp för campusutveckling.

AKTIVITETSPLAN

Med campusplanen som grund kommer en aktivitetsplan med tillhörande kartmaterial att tas fram. Aktivitetsplanen är tänkt att fungera som ett verktyg i arbetet med implementeringen av campusplanen. Här kommer aktiviteter och projekt som bidrar till campusplanens vision och mål för den fysiska miljön listas och prioriteras. Aktivitetsplanen blir ett levande

dokument där aktiviteterna identifieras, följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt cirka fyra gånger per år.

Campusplanen med tillhörande aktivitetsplan ägs av SLU och Akademiska Hus gemensamt och förvaltas av en campusutvecklingsgrupp med representanter från båda organisationerna. Aktiviteter och projekt kommer att resurssättas efter behov, med fokus på att tillvarata den lokala kompetensen och engagemanget på campus Alnarp och inom SLU. Samverkan kommer att behöva ske även med Lomma kommun, Länsstyrelsen, näringslivet samt andra intressenter som är berörda av Campus Alnarp.

Aktivitetsplanen beslutas, liksom denna campusplan av den övergripande styrgruppen för campusutveckling. Förslag till uppdateringar och tillägg tas upp för beslut vid styrgruppsmöten kvartalsvis. Aktuell aktivitetsplan kommer att kommuniceras via SLU:s och Akademiska Hus digitala kanaler för att säkerställa transparens och tillgänglighet.

Katsura i Tor Nitzelius park

PROJEKTORGANISATION

Styrgrupp

Maria Knutson Wedel, rektor, SLU
Martin Melkersson, universitetsdirektör SLU
Peter Thorén, fastighetschef SLU
Christina Lunner Kolstrup, dekan LTV- fak. SLU
Göran Ericsson, dekan S- fak. SLU
Anna Lidvall Gräll, projektchef SLU
Christian Jönsson/ Marie Löwling, fastighetsområdeschef Akademiska Hus (AH)
Frida Melin, fastighetschef AH
Elliot Eriksson/Jens Mårtensson/Tova Franzén, ordförande SLUSS
Projektledningen är adjungerad

Projektledning

Frida Munktel, strategisk fastighetsutvecklare AH
Sara Kyrö Wissler, projektledare campusutveckling SLU
Anna Lidvall Gräll, projektchef SLU

Projektgrupp

Annika Billstam, strategisk fastighetsutvecklare utemiljö AH
Caroline Dahl, universitetslektor LTV- fak. SLU
Elias Andersson, universitetslektor/ Violeta Kokos, institutionsadministratör S- fak. SLU
Elvira Löwenadler, representant Alnarps studentkår
Roger Jönsson/ Lovisa Liljenberg, planchef Lomma kommun

Referensgrupp

Aakash Chawade, vicedekan för forskningsinfrastruktur SLU
Alexandra Nikolic, driftschef vid odlingsenheten SLU
Carl-Jakob Olsson, representant Lantmästarkåren
Dennis Andreasson, doktorand SLU
Håkan Sandgren, fakultetsdirektör SLU
Ingrid Olsson, representant Alnarps studentkår
Karl Lövré, universitetslektor SLU
Lisette Bengtsson, fastighetsförvaltare AH
Magnus Löf, prefekt SLU
Victoria Thuillier, lantbrukschef vid Lantbruksdriften, SLU

Konsulter

Markus Magnusson, White arkitekter
Ingrid Wingård, White arkitekter
Anna Eklund, White arkitekter

Layout och bild

Rapportlayout: Akademiska Hus och White arkitekter
Planer och illustrationer: White arkitekter

Foto

Henrik Rosenqvist: s. 1,2,4, 15, 16, 17, 18, 19, 26, 32, 33, 34, 35, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 61
Peter Kroon: s. 24, 28, 29, 30, 34, 55, 60
Filmbruket: s. 6,7
Ingrid Wingård: s. 14
Lantmäteriet: s. 31
Gunnar Cervén: s. 17
Marie-Claire Feller: s. 16
Max Rosquist Larsson: s. 45

Tack till alla deltagare i workshops och intervjuer!

slu.se
akademiskahus.se

UNDERLAG

Alnarp utredning yttre VA (2024). Sigma
Alnarp Den gröna ön (2019), Eva Wrede
Campusplan Alnarp 2019-2030 (2019). Akademiska Hus
Campus Alnarp strukturplan (2022). SLU
Campus Alnarp Sweden (2020). Michel Desvigne Paysagiste
Campusplan Ultuna (2023). Akademiska Hus
Campusplan vision Alnarp (2012). Akademiska Hus
Campusplan Örebro (2024). Akademiska Hus
Förslag på guidande principer för lokaler och den fysiska miljön i Alnarp (2021). SLU
Förstudie Västra Noden Alnarp (2024). Akademiska Hus, SLU, Fojab
Hajrasouliha Campus Scores (2016). Amir Hajrasouliha
Healthy campus regulations (2020). FISU
Inventering av ekosystemtjänster Alnarp (2024). White arkitekter
Klimat och energistrategi för Akademiska hus (2021). Akademiska Hus
Kulturmiljöprogram Alnarp (2003-2005). Länsstyrelsen
Kulturmiljöprogram (2005). Lomma kommun
Lomma kommuns översiktsplan (2022). Lomma kommun
Metod för campusutveckling (2016). Akademiska Hus
Marknadsundersökning bostäder Alnarp (2025). Lunicore
Mobilitetsplan för Alnarp (2022). Trivector
Miljökonsekvensbeskrivning Alnarp, Lommabanan (2022). Trafikverket
Planprogram Alnarp (2016). Lomma kommun
Sammanfattning av naturvärdesinventering Alnarp (2025). Ecogain
SITES Lönnstorps research station, presentation (2025). SLU
Strukturplan Campus Alnarp (2023). SLU
Trafik- och parkeringsutredning campus Alnarp (2025). Trivector
Utveckling av campus utemiljö (2014). Anders Folkesson, Boel Nordgren, Edlas Have
Vårdprogram Alnarp Övriga byggnader (2012). Sweco
Åtgärdsprogram för miljömålen (2021). Länsstyrelsen

Digitalt underlag, förslag nytt tågstopp (2024). Sigma
Digitalt underlag, befintliga ledningsstråk (2024). Akademiska Hus
Digitalt underlag terräng (2024). Scalgo
Digitalt GIS-underlag (2024). Lomma kommun/Länsstyrelsen i Skåne, webbmateriel

